

Vinger aan de pols van werkend Nederland

De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) is het grootste periodieke onderzoek naar arbeidsomstandigheden van werknemers in Nederland. TNO verzorgt de coördinatie en de rapportage van het project, sinds de start in 2003. Vanaf 2005 gebeurt dit in nauwe samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. De NEA is een initiatief van het Ministerie van SZW en TNO.

Tien highlights uit de NEA 2006

In deze brochure belichten we een tiental topics meer in detail. In de detailtabel in het laatste deel van deze brochure, kan de lezer de cijfers aantreffen over een grote hoeveelheid andere topics.

INHOUDSOPGAVE

Respons bij de NEA	2
Tien highlights uit de NEA 2006	2
1. Werktijd en overwerk	2
2. Flexibele contractvormen	3
3. Afwijkende werktijden	4
4. Werkdruk en autonomie in het werk	5
5. Intimidatie door klanten en door chefs & collega's	6
6. Lawaai en zwaar werk	7
7. Gevaarlijk werk en arbeidsongevallen	7
8. Werkgebondenheid van verzuim	8
9. Dóór willen werken tot het 65e levensjaar	9
10. Te nemen maatregelen tegen werkdruk, werkstress, RSI en zwaar werk	9
Netto steekproefsamenstelling naar dienstverband en bedrijfssector (gewogen cijfers)	10
Selectie van recente publicaties over / op basis van de NEA	11
Vragenlijst	12
Resultaten in tabelvorm	20

Respons bij de NEA

De NEA is in 2003, 2005 en 2006 gehouden. In 2003 was de netto respons 10.075 werknemers (42%), in 2005 23.400 werknemers (33%) en in 2006 24.100 werknemers (34%). De steekproef van de NEA wordt sinds 2005 door het CBS uit het zgn. Banenbestand getrokken. De werknemers krijgen een vragenlijst op hun huisadres toegestuurd die ze per post kunnen retourneren of per internet invullen. De vragenlijst die gebruikt is in de Nationale Enquête is in het midden deel van deze brochure afgedrukt en wordt ook opgenomen in de methodologische verantwoording die gelijktijdig met deze brochure als webpublicatie verschijnt¹ (zie: www.tno.nl/nea). De respons is een representatieve afspiegeling van het werkzame deel van de Nederlandse beroepsbevolking, exclusief zelfstandigen. De resultaten van de NEA worden gewogen naar geslacht, leeftijd, bedrijfstak, herkomst, regio, stedelijkheid en opleiding.

Details in de Arbobalans en op TNO- en CBS-websites

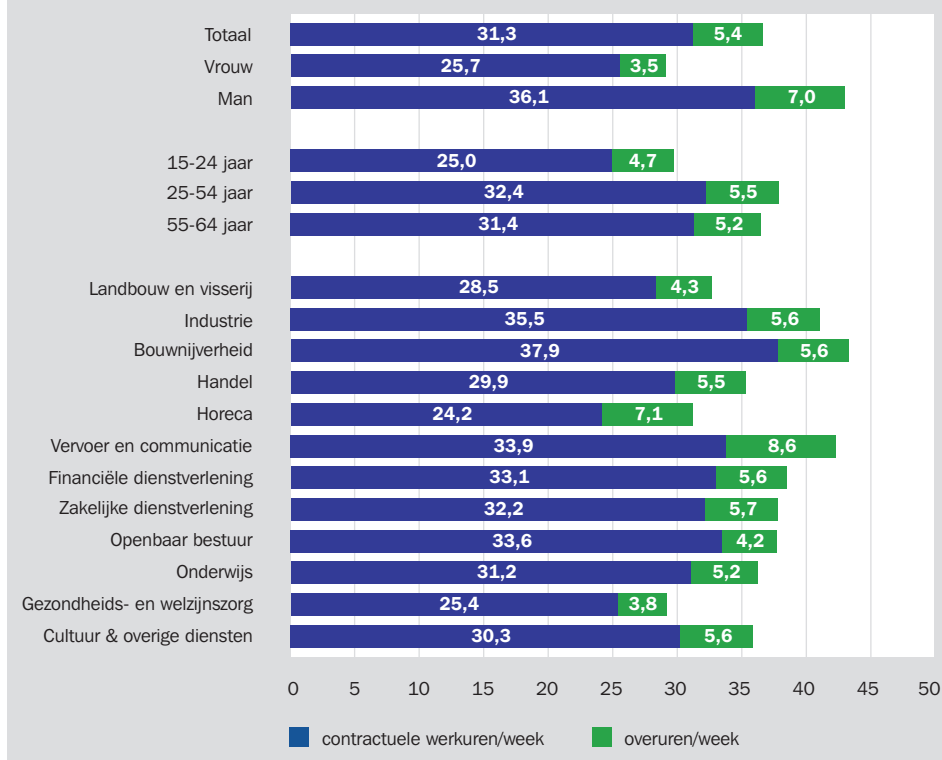
Deze brochure belicht een aantal 'highlights' van 2006. Meer details zullen te vinden zijn in de vermelde methodische verantwoording. Bovendien zal in de Arbobalans, die dit najaar uitkomt, ook ingegaan worden op de trends in de NEA, dus over de jaren 2003-2006.

Verdere informatie over de NEA is te vinden op: www.tno.nl/nea en via CBS-Statline, zie: www.cbs.nl/statline Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005 naar geslacht en leeftijd en/of Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005: herkomst, duur en bedrijfsklasse. In mei 2007 worden de NEA 2006 gegevens toegevoegd.

1. Werktijd en overwerk

In figuur 1 is te zien dat de Nederlandse werknemers in 2006 volgens contract gemiddeld 31,3 uur per week werkten. Daarnaast werd nog 5,4 uur - betaald en onbetaald - overgewerkt. Er is een stevig verschil tussen mannen en vrouwen. Vrouwen en jongeren werken korter dan mannen en oudere werknemers. Voorts is te zien dat de langste werkweken in de bouw en de industrie worden gemaakt, zo'n 38 en 35,5 uur per week. De kortste werkweken worden gemaakt in de horeca en de zorg-sector, zo'n 24 en 25 uur per week. Overwerk (betaald en onbetaald samen) treft men het meest aan in de horeca en het vervoer, namelijk ruim 7 uur en bijna 9 uur per week. Vaak wordt verondersteld dat overwerk tot vermoeidheid en burnout leidt. In recentelijk onderzoek is ook vastgesteld dat met name onbetaald overwerk nogal vaak door de zeer gemotiveerde, welhaast bevlogen werknemers wordt uitgevoerd die blijkbaar over voldoende fysieke en mentale reserves beschikken². Daardoor is het verband tussen overwerk en vermoeidheid of burnout lang niet altijd waarneembaar.

FIGUUR 1 Aantal werkuren/week en aantal overwerkuren/week (NEA 2006)

¹ Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & P.G.W. Smulders (2007).

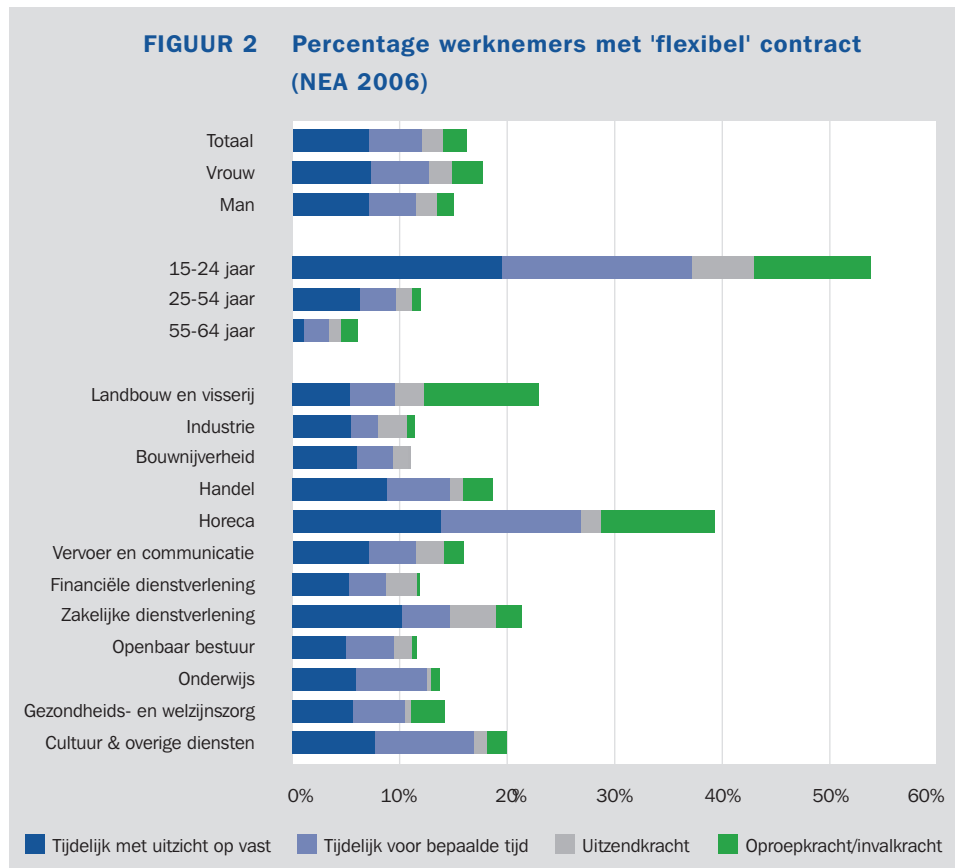
Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2006: Methodologie en globale resultaten. Hoofddorp: TNO. Zie: www.tno.nl/nea.

² Smulders, P.G.W. (2006). De bevlogenheid van werknemers gemeten. TNO Special, september 2006, p. 8-12.

2. Flexibele contractvormen

Onder 'flexibel' werk worden hier twee vormen van tijdelijk werk verstaan (met en zonder uitzicht op een vast dienstverband), alsook uitzendwerk en oproep- en invalwerk. Flexibele contracten worden vaak door werkgevers, vooral in het midden- en kleinbedrijf, geprefereerd omdat dat de organisatie van hun bedrijven vergemakkelijkt in tijden van laagconjunctuur. Vaakgehoorde kritiek is dat flexibele banen nogal eens gepaard gaan met zwaar en weinig inhoudelijk werk. Ook voor wat betreft de Nederlandse situatie klopt dat grotendeels³.

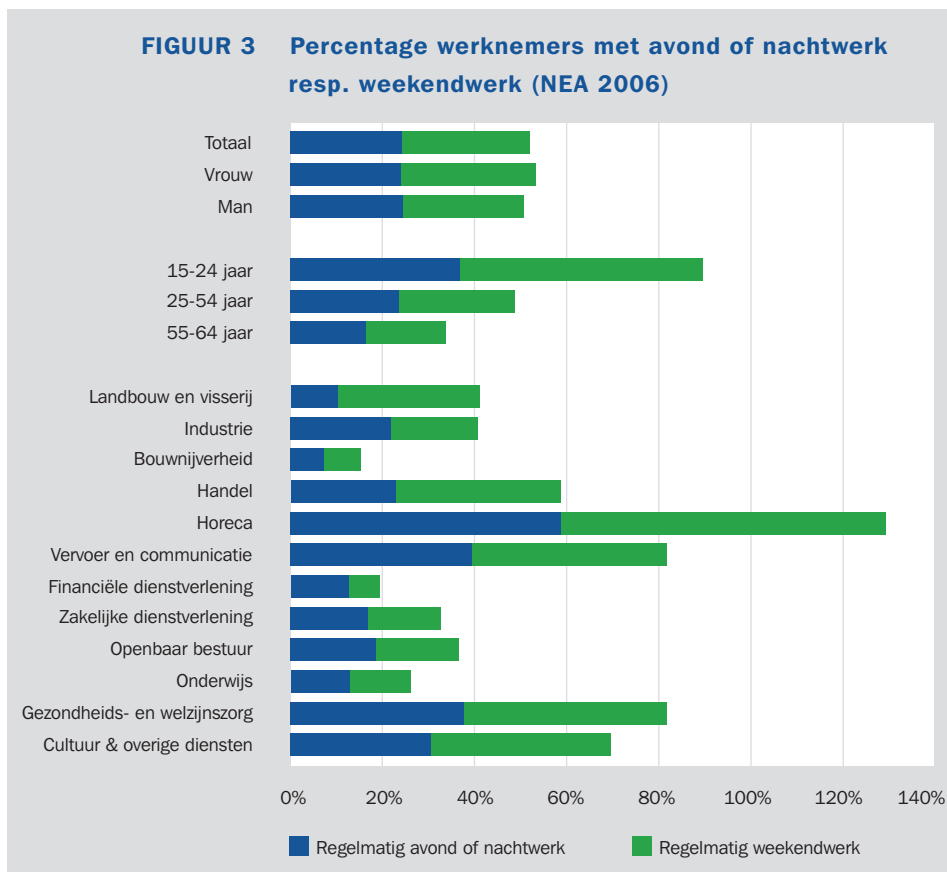
Volgens de NEA werkt 16 % van de Nederlanders met een flexibel contract. De NEA toont verder aan dat flexibel werk veruit het meest voorkomt onder jongeren, zie figuur 2. Van de werknemers tot 25 jaar heeft 54 % een flexibel contract. Bij 55-plussers is dit percentage slechts 6 %. Het verschil tussen mannen en vrouwen is niet groot, 15 versus 18 %. Wat betreft de sectoren valt te zien dat er in de horeca en de landbouw relatief veel met flexibele contracten wordt gewerkt, namelijk 39 en 23 % van de werknemers aldaar. Bij de zakelijke dienstverlening is het percentage flexwerkers 21 % en bij de culturele en overige dienstverlening 20 %. In de industrie, de bouw, het openbaar bestuur en de financiële dienstverlening is flexwerk niet populair.

³ Smulders, P.G.W. & Bossche, S. N.J. van den (2006). Job Characteristics of Workers in Alternative Employment Arrangements. Presentatie APA-NIOSH conferentie, Miami/USA, maart 2006.

3. Afwijkende werktijden

Er zijn enige overeenkomsten tussen flexibel werk en werken op afwijkende tijden, althans wat betreft degenen die erbij betrokken zijn. Met afwijkende werktijden worden werktijden bedoeld die zich niet doordeweeks tussen 9 en 5 afspelen. Jongeren zijn vooral degenen die op afwijkende werktijden werken, dus in de avond of de nacht of in het weekend, zie figuur 3. En ook is de horeca koploper wat betreft het werken op afwijkende tijden. Zo'n 60 % van de horecawerknemers werkt in de avond of nacht en nog eens ruim 70 % werkt in het weekend (de percentages mogen uiteraard niet opgeteld worden). Ook het vervoer en de zorgsector worden gekenmerkt door frequent werken op afwijkende werktijden. Sectoren die zich kenmerken door de 9 tot 5 arbeidscultuur zijn de bouwnijverheid, de financiële dienstverlening en het onderwijs. Binnenkort verschijnt een aparte analyse van NEA-data wat betreft afwijkende werktijden⁴.

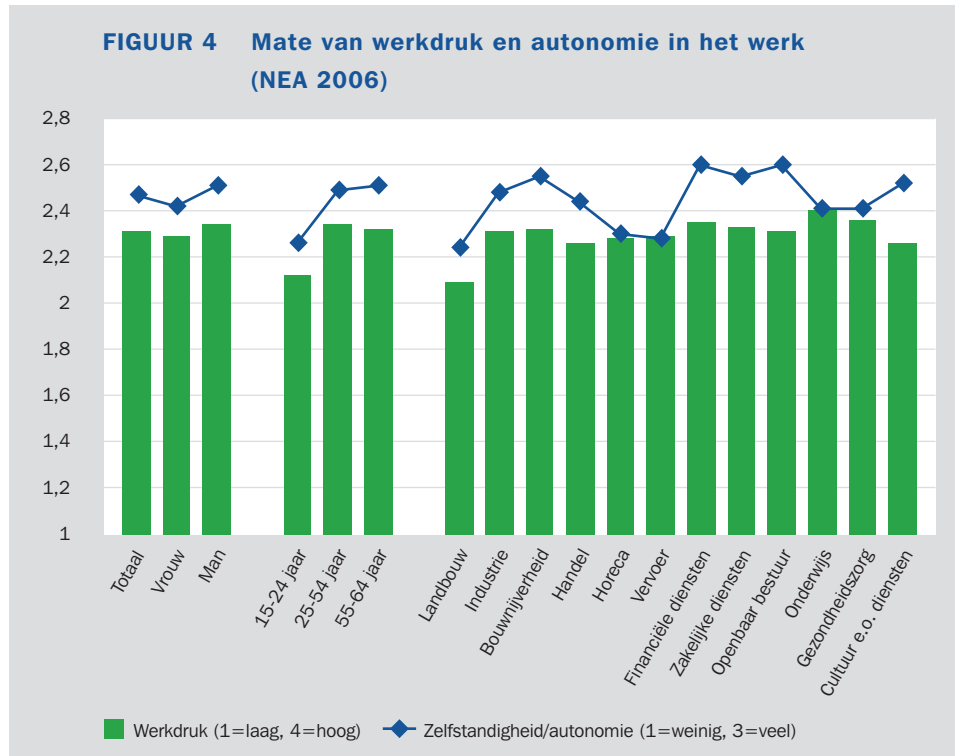
4 Hoof, M. van (2007). Afwijkende werktijden: deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden en de TNO Arbeidssituatie Survey, Hoofddorp: TNO.

4. Werkdruk en autonomie in het werk

Wat betreft de werkdruk zijn de verschillen tussen de personele groepen en de bedrijfssectoren niet groot. Zoals uit figuur 4 en de grote tabel verderop in deze brochure blijkt, is de werkdruk van de jongeren – in tegenstelling tot hetgeen vaak gedacht wordt – significant lager dan gemiddeld en dat van de 25-54 jarigen het hoogst. Verder valt op dat de werkdruk in de landbouw significant onder het Nederlands gemiddelde ligt. We beschrijven en vergelijken hier grote sectoren. Indien specifiek gekeken wordt naar kleinere eenheden binnen grotere bedrijfstakken, dan valt op, dat diverse onderwijssectoren als het HBO, het MBO, het VMBO en het VWO zeer hoog scoren op werkdruk. Hetzelfde geldt voor het openbaar vervoer en zorgsectoren als de verpleeghuizen en de jeugdzorg. Verderop in deze brochure zullen we zien dat de werknemers die de NEA beantwoordden, werkdruk en werkstress als het onderwerp aanmerken dat, wat maatregelen betreft, de hoogste prioriteit verdient.

In figuur 4 hebben we ook de mate van autonomie in het werk op een schaal van 1 tot 3 (weinig-veel) per groepering weergegeven. Vaak wordt ervan uitgegaan dat autonomie een ‘tegenkracht’ kan zijn om de negatieve gezondheidseffecten van werkdruk te temperen. De autonomie is significant hoger onder 25-54-jarigen, werknemers in de financiële en zakelijke dienstverlening en het openbaar bestuur. Relatief laag is de autonomie bij jongeren (15-24 jaar), in de horeca en in de vervoerssector.

Over het algemeen ligt de autonomie-lijn steeds boven de werkdruk-staven. Opvallend is echter dat er een viertal bedrijfssectoren zijn waar de autonomie relatief achterblijft,

d.w.z. waar het verschil autonomie-werkdruk relatief beperkt is. Het gaat hier om de horeca, het vervoer, het onderwijs en de gezondheidszorg. Dit zijn dus de sectoren waar – blijkens onderzoek - vermoeidheid, burnout, stress en mogelijke uitval op de loer liggen. Het lijken de sectoren te zijn waar de combinatie werkdruk-autonomie in het werk de meeste aandacht behoef.

Vermeldenswaard is nog dat in 2006 een vergelijkende studie is verschenen van werkdrukverschillen tussen Nederland en Vlaanderen. Daaruit bleek dat de werkdruk recentelijk in Vlaanderen hoger was dan in Nederland, hetgeen verklaard kon worden door het hogere aantal overuren en de lagere mate van autonomie in Vlaanderen⁵.

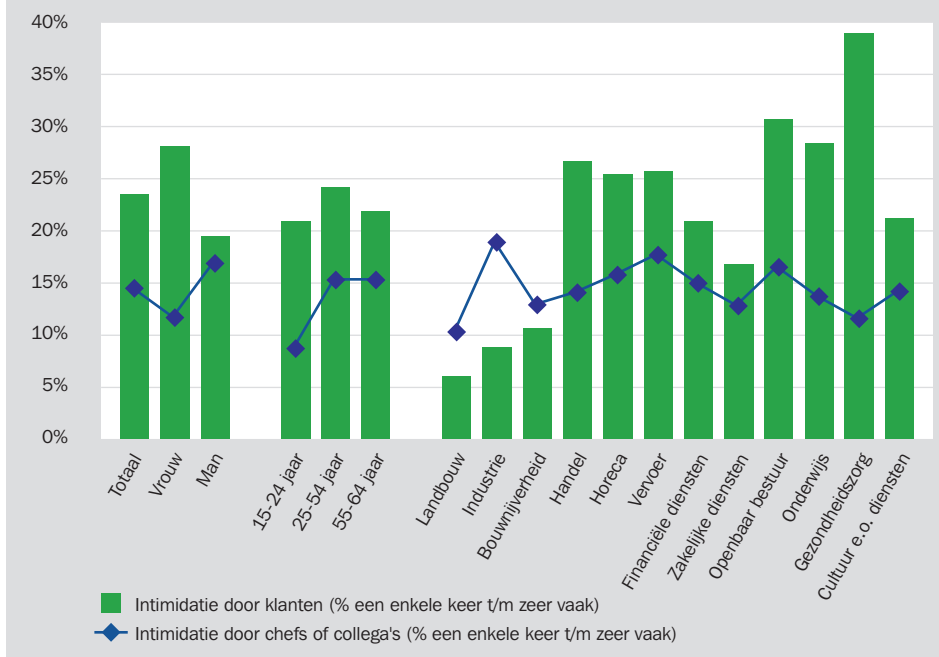
5. Intimidatie door klanten en door chefs & collega's

Agressief gedrag op de werkvloer beperkt zich niet tot incidenten, maar lijkt een structureel fenomeen geworden te zijn. De Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden besteedt ruim aandacht aan dit thema. In de NEA worden de volgende vormen van agressief gedrag onderscheiden: intimidatie, ongewenste seksuele aandacht, pesten en fysiek geweld. Aan werknemers is gevraagd of zij in de laatste 12 maanden met één of meer van deze vormen van agressief gedrag te maken hebben gehad. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen agressief gedrag door klanten (patiënten, leerlingen, passagiers) en

door collega's of chefs. We spreken van 'blootstelling aan intimidatie en geweld', wanneer een werknemer in het afgelopen jaar één keer of vaker geconfronteerd is met intimidatie, ongewenste seksuele aandacht, pesten of fysiek geweld. In deze brochure beperken we ons tot het meest voorkomende gedrag, namelijk intimidatie door klanten en/of door chefs of collega's. Het blijkt dat in 2006 bijna een kwart van de Nederlandse werknemers te maken had met intimiderend gedrag door klanten, zie de staten in figuur 5. Meer dan gemiddeld wordt dit gedrag ervaren door vrouwen en door werk-

nemers in de gezondheidszorg. Minder dan gemiddeld wordt intimiderend gedrag door klanten ervaren door mannen en door werknemers in de landbouw, bouw en industrie. Intimiderend gedrag door chefs of collega's komt aanzienlijk minder vaak voor dan intimidatie door klanten. Toch geeft bijna 15% van alle Nederlandse werknemers aan te zijn geïntimideerd door chefs of collega's. Interessant in figuur 5 is dat er een paar sectoren zijn waar de intimidatie door chefs of collega's groter is dan door klanten. Het gaat hier om de landbouw, de bouw en de industrie. Een voor de hand liggende reden is dat werknemers in deze sectoren minder vaak in contact komen met klanten. Tenslotte is te zien dat in sectoren als de zorg, het onderwijs en het openbaar bestuur het intimiderend gedrag vooral van de buitenwereld komt.

FIGUUR 5 Intimidatie door klanten resp. door chefs & collega's (NEA 2006)

7. Gevaarlijk werk en arbeidsongevallen

Aan de werknemers is gevraagd aan te geven of men regelmatig, soms of geen gevaarlijk werk moet doen. Bijna 6% geeft aan dit regelmatig te moeten doen, 19% soms en 75% nooit, zie figuur 7.

Gevaarlijk werk komt verhoudingsgewijs veel voor in de bouw, de industrie en de landbouw. Omdat gevaarlijk werk een bekende oorzaak is van arbeidsongevallen, laten we beide verschijnselen in één figuur zien.

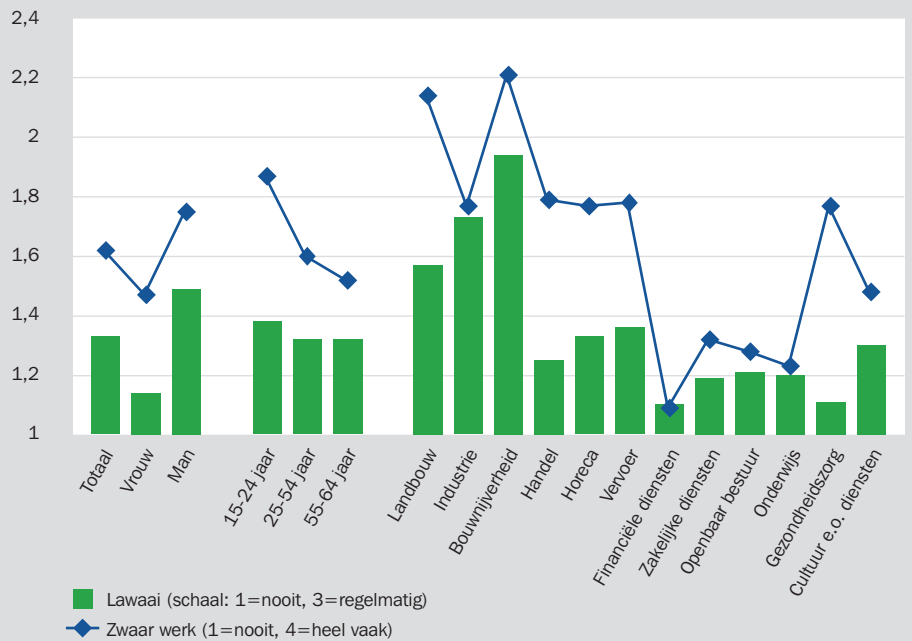
In de Nationale Enquête is de werknemers gevraagd (zie de vragenlijst achterin deze brochure), aan te geven of men de afgelopen 12 maanden tijdens het werk betrokken is geweest bij een ongeval of voorval waardoor men lichamelijk letsel of geestelijke schade heeft opgelopen. Een vervolgvraag was of men verzuimd heeft als gevolg van dit ongeval. Arbeidsongevallen 'met lichamelijk letsel en/

6. Lawaai en zwaar werk

Wat betreft het lawaai op de werkplek, laten de gegevens van de ruim 24.000 werknemers die de NEA ingevuld hebben, zien dat vrouwen daar minder mee te maken hebben dan mannen (zie de staven in figuur 6). Significante verschillen tussen de drie leeftijdsgroepen zijn er niet. Zoals te verwachten valt scoren de bouw, de industrie en de landbouw bovengemiddeld. Ondergemiddeld scoren de zakelijke en financiële dienstverlening, het openbaar bestuur, het onderwijs en de gezondheidszorg.

Zwaar werk komt veel voor bij jonge mannen. Ook komt zwaar werk significant meer voor in de bouw, de industrie, de landbouw en de gezondheidszorg. Het minst komt zwaar werk voor in de financiële en zakelijke dienstverlening, het openbaar bestuur en het onderwijs.

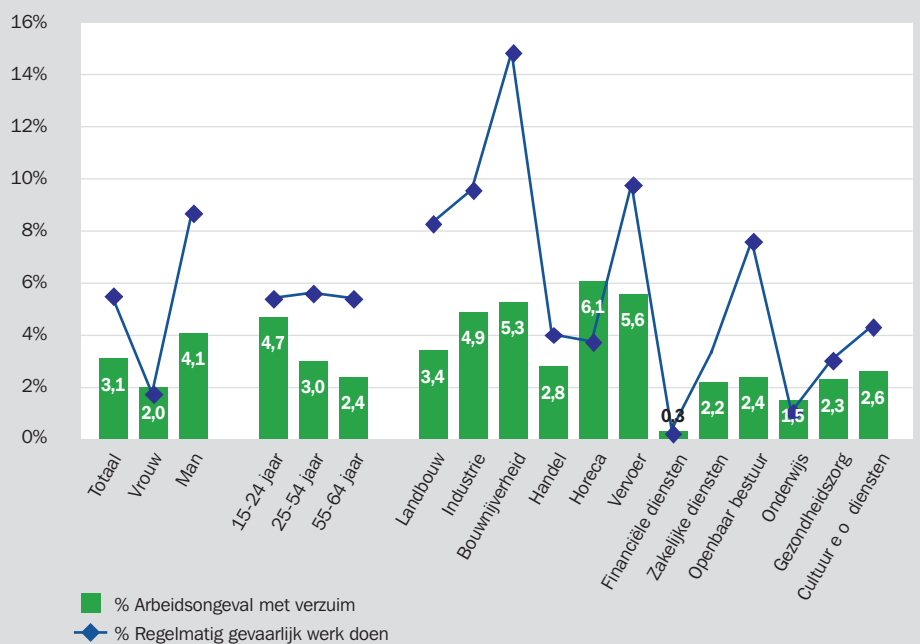
FIGUUR 6 Mate van lawaai en zwaar werk (NEA 2006)

of geestelijke schade en verzuim' (zoals de definitie luidt voor de Monitor Arbeidsongevallen) overkomen per jaar 3 op de 100 werknemers. Ongevallen komen significant meer voor bij mannen dan bij vrouwen (4,1 % versus 2 %) en meer bij jongeren (4,7 %) dan bij ouderen (tussen 2,4 en 3 %). Figuur 7 geeft de details. De sectoren die het meest te maken hebben met arbeidsongevallen met verzuim zijn de horeca (6,1 %), het vervoer (5,6 %), de bouw (5,3 %) en de industrie (4,9 %). In de 'kantoorsectoren' (handel, diensten, onderwijs en zorg) ziet men uiteraard minder ongevallen.

Tenslotte attenderen we erop dat in de meeste gevallen de mate van (regelmatig) gevaarlijk werk doen redelijk parallel loopt met het arbeidsongevallenpercentage, zie vooral de cijfers voor de bouw, de industrie en de landbouw.

FIGUUR 7 % Regelmatig gevaarlijk werk doen resp. % arbeidsongevallen met verzuim (NEA 2006)

8. Werkgebondenheid van verzuim

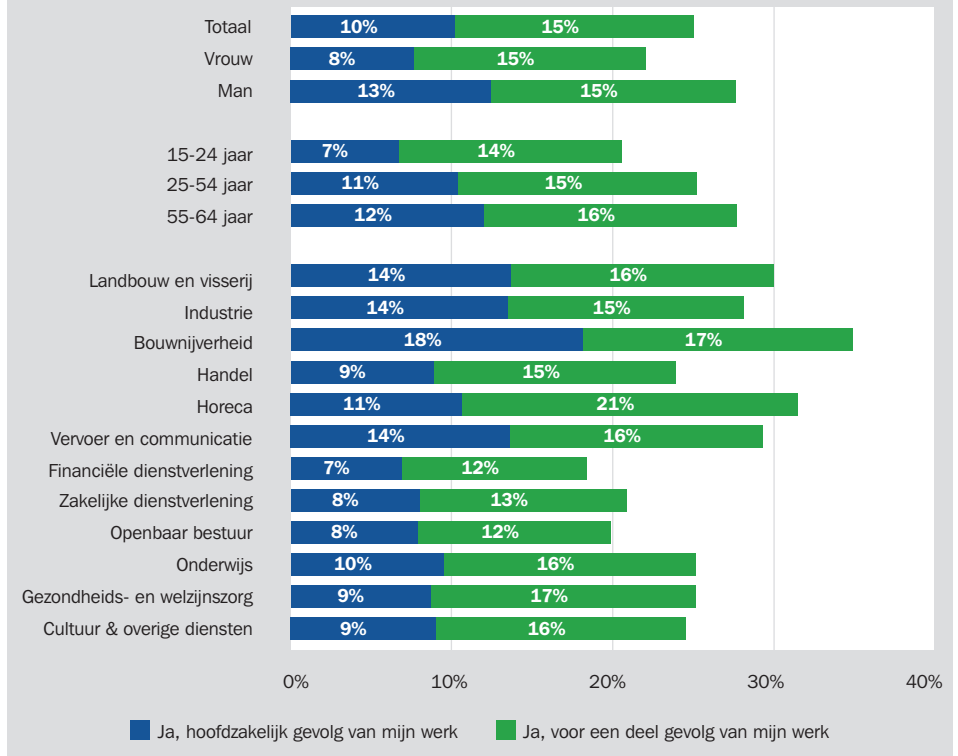
In de NEA is de werknemers ook gevraagd of men de afgelopen 12 maanden wel eens verzuimd had en zo ja, hoeveel werkdagen dat alles bij elkaar waren. Uit het tabellen-gedeelte achter in deze brochure blijkt dat men gemiddeld 8,1 werkdagen heeft verzuimd in 12 maanden. Dit komt neer op een verzuimpercentage van 4,5 procent.

Een vervolgvraag ging over de gezondheidsklachten bij het laatste verzuimgeval. Daarbij werd gevraagd of men de indruk had of de klachten bij dit laatste verzuimgeval het gevolg waren van het werk dat men deed of niet.

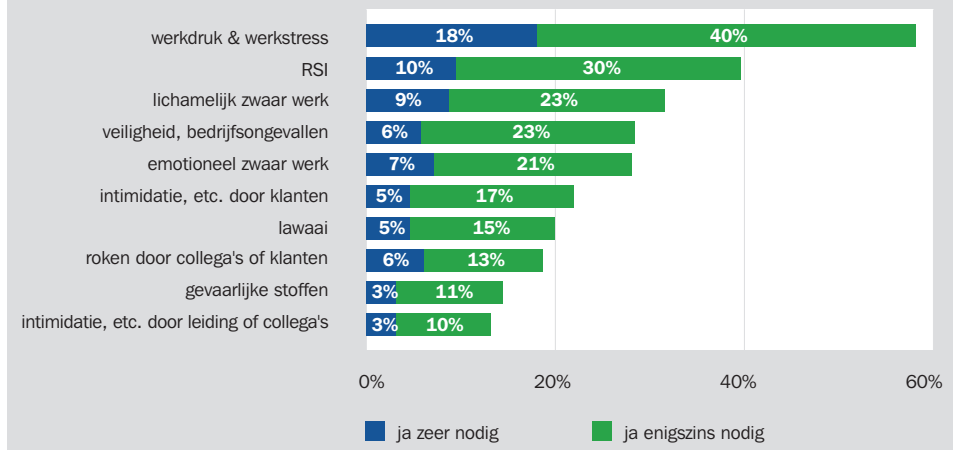
Figuur 8 laat zien dat ruim 10 % van de werknemers vond dat de klachten hoofdzakelijk het gevolg waren van het werk dat men deed. Bijna 15 % vond dat de klachten voor een deel het gevolg waren van het werk dat men deed. Precies 70 % vond dat de klachten niet het gevolg waren van het werk en 5 procent zei het niet te weten.

Hoe liggen deze percentages bij de subgroepen? Er zijn geen significante verschillen tussen mannen en vrouwen en tussen leeftijdsgroepen. Ook bij de bedrijfssectoren ziet men weinig significante verschillen. Alleen in de bouwnijverheid vinden de werknemers méér dan in andere sectoren, dat de klachten bij het verzuim het gevolg zijn van het werk dat men doet.

FIGUUR 8 Mate van werkgebondenheid van klachten bij verzuim (NEA 2006)

FIGUUR 10 Benodigde arbo-maatregelen (NEA 2006)

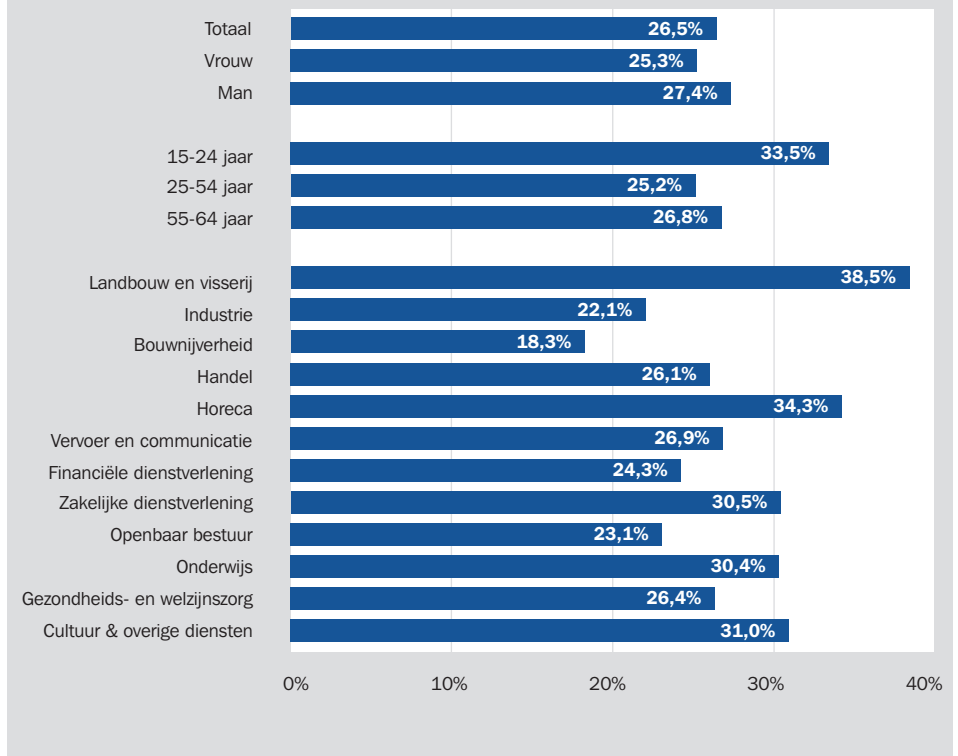
9. Dóór willen werken tot het 65e levensjaar

Met het oog op arbeidsparticipatie, één van de topprioriteiten van regering, werkgevers en vakbonden, is het van belang om niet-werkenden te motiveren een baan te zoeken. Maar ook belangrijk is om te weten of de werkenden dóór willen werken tot hun 65e levensjaar.

In 2006 wilde 26 % van de in de NEA onderzochte 24.000 werknemers, dóórwerken tot zijn/haar 65e levensjaar (zie figuur 9). Wat betreft het percentage 'ja-zeggers' is er geen significant verschil tussen mannen en vrouwen en tussen de leeftijdsgroepen. In de landbouw zitten significant meer 'ja-zeggers' dan in de andere sectoren.

Overigens stijgt het percentage werknemers dat door wil werken tot zijn/haar 65e levensjaar wel. In 2005 was het percentage namelijk 21 % hetgeen dus een vooruitgang van 6 % is. In alle leeftijdsgroepen is er van 2005 op 2006 een toename te constateren in de wil om door te werken tot het 65e levensjaar. Het lijkt er dus op dat het beleid van regering en sociale partners om werknemers te stimuleren langer door te werken, effect begint te sorteren.

FIGUUR 9 Tot het 65e levensjaar door willen werken (NEA 2006)

10. Te nemen maatregelen tegen werkdruk, werkstress, RSI en zwaar werk

Tenslotte besteden we aandacht aan de wensen van de werknemers ten aanzien van te nemen maatregelen. In volgorde van belang vinden de 24.000 ondervraagde werknemers dat meer maatregelen genomen moeten worden ten aanzien van (1) werkdruk en werkstress (2) RSI en (3) lichamelijk zwaar werk, zie figuur 10.

Wat betreft de te nemen maatregelen tegen werkdruk en werkstress, valt in de grote tabel verderop in deze brochure te zien, dat daar met name in het onderwijs en de gezondheidszorg grote vraag naar is.

Gemiddeld is het percentage werknemers dat maatregelen tegen werkdruk en werkstress 'zeer nodig' acht circa 18 %. In het onderwijs is dit percentage 26 % en in de gezondheidszorg 25 %.

Circa 10 % van de werknemers vindt maatregelen tegen RSI 'zeer nodig'. Hier steekt de financiële dienstverlening er zeer sterk bovenuit. In deze sector acht 17 % maatregelen zeer nodig en nog eens 43 % enigszins nodig.

Maatregelen tegen zwaar werk worden méér dan elders nodig geacht in de bouw, de land-

bouw en de gezondheidszorg. Vooral de vraag van deze laatste sector met veel vrouwelijk personeel is een bevestiging van het zware tilwerk in deze bedrijfstak. Landelijk wenst 9 % van de werknemers maatregelen tegen zwaar werk 'zeer nodig'. In de zorgsector is dit percentage 14 %. Voorts acht 32 % van de werknemers in de zorg maatregelen 'enigszins nodig'.

Netto steekproefsamenstelling naar dienstverband en bedrijfssector (gewogen cijfers)

DIENSTVERBAND							
		Aantal werknemers	%			Aantal werknemers	%
1	Werknemer vast dienstverband voor onbepaalde tijd	19728	82,8	6	Werkzaam via WSW	236	1,0
2	Werknemer tijdelijk dienstverband met uitzicht op vast	1714	7,2	Alle werknemers		23839	100,0
3	Werknemer tijdelijk dienstverband voor bepaalde tijd	1176	4,9	Dienstverband ontbreekt		264	
4	Uitzendkracht	472	2,0	Totale steekproefgrootte		24103	
5	Oproepkracht/invalkracht	514	2,2				

BEDRIJFSSECTOR							
		Aantal werknemers	%			Aantal werknemers	%
1	Voeding- en genotmiddelenindustrie	769	3,3	24	Basis- en speciaal onderwijs	626	2,7
2	Aardolie- en chemische industrie	398	1,7	25	Voortgezet onderwijs	466	2,0
3	Metaalproductenindustrie	573	2,4	26	Hoger onderwijs	359	1,5
4	Metaal- en elektronische industrie	767	3,3	27	Ander type onderwijs	277	1,2
5	Machine-industrie	207	,9	28	Ziekenhuizen	1053	4,5
6	Ander type industrie	753	3,2	29	Ander type gezondheidszorg	1180	5,0
7	Bouwbedrijven	734	3,1	30	Verpleeg- en bejaardentehuizen	925	3,9
8	Bouwinstallatiebedrijven	206	,9	31	Ander type welzijnzorg	905	3,9
9	Afwerking van gebouwen	203	,9	32	Gemeenten, provincies	741	3,2
10	Ander type bouwbedrijf	241	1,0	33	Ministeries	397	1,7
11	Autohandel en -reparatie	252	1,1	34	Justitie (exclusief het ministerie zelf)	174	,7
12	Groothandel machines en apparaten	134	,6	35	Politie	220	,9
13	Warenhuizen en supermarkten	716	3,1	36	Ander type openbaar bestuur\overheid	365	1,6
14	Ander type groot- en detailhandel	1388	5,9	37	Cultuur, sport en recreatie	283	1,2
15	Wegvervoer (exclusief openbaar vervoer)	550	2,3	38	Ander type cultuur en overige dienstverlening	273	1,2
16	Post en telecommunicatie	321	1,4	39	Landbouw, bosbouw en visserij	365	1,6
17	Ander type vervoer en communicatie	411	1,8	40	Energie- en waterleidingbedrijven	157	,7
18	Bankwezen	503	2,1	41	Horeca	759	3,2
19	Ander type financiële instellingen	473	2,0	42	Overige bedrijven	2185	9,3
20	Computerservice en informatietechnologie	603	2,6	Alle werknemers		23453	100,0
21	Juridische en economische dienstverlening	344	1,5	Bedrijfstak ontbreekt		650	
22	Architecten- en ingenieursbureaus	246	1,1	Totale steekproefgrootte		24103	
23	Ander type zakelijke dienstverlening	951	4,1				

Selectie van recente publicaties over / op basis van de NEA

Bossche, S.N.J. van den, Smulders, P.G.W. & Houtman, I.L.D. (2006) Trends and risk groups in working conditions. In: *Worklife in the Netherlands*, P.G.W. Smulders (red.). Hoofddorp, TNO (hoofdstuk 3).

Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & Smulders, P.G.W. (2006). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2005: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp, TNO.

Bossche, S.N.J. van den, Hupkens, C.L.H., Ree, S.J.M. de & Smulders, P.G.W. (2007). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2006: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp, TNO.

Bossche, S.N.J. van den (2004). Intimidatie en geweld op het werk; secundaire analyses van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003. Hoofddorp, TNO Arbeid.

Bossche, S.N.J. van den & Smulders, P.G.W. (2006). Werkdruk in Nederland en Vlaanderen vergeleken en verklaard. *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 22, 344-361.

Geurts, S. & Smulders, P.G.W. (2007). Ziekteverzuim en Arbeidsongeschiktheid. In: W. Schaufeli, A. Bakker & J. de Jonge (red), *De psychologie van arbeid en gezondheid*. Houten, Bohn, Stafleu, Van Loghum (hoofdstuk 20).

Heinrich, J., Blatter, B.M, Bossche, S.N.J. van den & Smulders, P.G.W. (2005). RSI-maatregelen in de Nederlandse beroepsbevolking, *TBV Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, 13, 69-75.

Hoof, M. van & Bossche, S.N.J. van den (2007). Afwijkende werktijden; deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden en de TNO Arbeidssituatie Survey. Hoofddorp: TNO.

Hooftman, W. & Bossche, S.N.J. van den (2007). Zwangerschap en werk: voorlichting, maatregelen en verzuim; deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden. Hoofddorp: TNO.

Houtman, I., Smulders, P. & Bossche, S. van den. (2006). *Arbobalans 2005; arbeidsrisico's, effecten en maatregelen in Nederland*. Hoofddorp, TNO.

Hupkens, C. & Smulders, P. (2007). Werknemers positief over werkomstandigheden, maar negatief over doorwerken tot 65 jaar. *CBS, Sociaal-economische Trends*, 1e kwartaal 2007, 58-62.

Jettinghoff, K. & Smulders, P. (2007). Langer doorwerken of stoppen met werken: de invloed van persoonskenmerken, gezondheid en werksituatie (ter beoordeling aangeboden aan tijdschrift).

Kremer, A.M. (2005). Gevaarlijke stoffen op de werkplek; deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003. Hoofddorp, TNO Arbeid.

Sanders, J. & Besseling, J. (2006). Arbeidsbelasting van arbeidsgehandicapten en 'gezonde' werknemers: vergelijking en trend 2000-2004, *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 22, 26-38.

Smulders, P.G.W. (ed., 2006), *Worklife in The Netherlands*. Hoofddorp, TNO Work & Employment.

Smulders, P.G.W. (2005). Jongere en oudere werknemers: hun werk, werktijden, ongevallen en verzuim; deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003. Hoofddorp, TNO Arbeid.

Smulders P.G.W. (2004). Ziekteverzuim: hoogte, oorzaken, aandoeningen, werkgebondenheid en maatregelen; secundaire analyses *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003*. Hoofddorp, TNO.

Smulders P.G.W. (2007). Werksituatie en ziekteverzuim. In: G. Jehoel (red.), *Trendrapport Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid*. Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau (hoofdstuk 4).

Venema, A. , Jettinghoff, K., Bloemhoff, A. & Stam, C. (2007). *Monitor Arbeidsongevallen 2005*. Hoofddorp, TNO.

Verheijden, M.W. Heinrich, J., Bossche, S.N.J. van den, Smulders, P.G.W. & Blatter, B.M. (2006). Verzuim door RSI-klachten in de Nederlandse beroepsbevolking. *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*, 14, 62-68.

Vroome, E. de, Smulders, P. & Vuuren, T. van. (2005). Verzuim als gevolg van arbeidsrisico's en zelf opgegeven verzuimredenen; deelresultaten van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2003. Hoofddorp, TNO.

Wiezer, N.M., Heinrich, J., Nelemans, R.J.C., Bongers, P.M. & Smulders, P.G.W. (2006). Werkdrukmaatregelen in Nederland. *Tijdschrift voor Bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde*, 14, 251-256.

Ybema, J.F. & Jettinghoff, K. (2007). Arbeidsongevallen met lichamelijk en geestelijk letsel en de relatie met ziekteverzuim. *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*, 23, 63-73.

Alsmede webartikelen op de site van de European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (www.eurofound.eu.int/ewco), bijvoorbeeld:

News Update Netherlands (Ernest de Vroome): Sickness absence: self-reported and objective risk factors (25 July 2006)

News Update Netherlands (Peter Smulders): Factors influencing workers to continue working until retirement age (8 September 2006)

News Update Netherlands (Ernest de Vroome): Prevalence of sickness absence and 'presenteeism' (06 November 2006)

2006

Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden

VOOR WERKNEMERS

Beloning voor uw deelname!
Onder de deelnemers aan de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden worden 2.500 prijzen ter waarde van € 25,- verdeeld. De winnaars ontvangen naar keuze een Staatslot of Ijs-chique. U maakt een kans van circa één op tien om deze te winnen!

Invullen via internet ook mogelijk: www.tso.nl/nea2006

NATIONALE ENQUÊTE ARBEIDSONSTANDIGHEDEN 2006

- Algemene informatie**
- Invul tijd: circa 20 minuten
 - Gegevens blijven anoniem
 - Meedoen kan tot 5 december 2006
- Invullen via internet?**
- Ga naar www.tso.nl/nea2006
 - Voer uw inlogcode in (de activatiecode vragenveld)
- Schrijfwijs invullen?**
- Gebruik een balpen
 - Zet in het toelichtje van uw kaartje een knipsijde
 - Congrue: maak het toelichtje zoet en zet een knipsijde in het goede toelichtje
 - Bij invullen van getallen s.v.p. niet buiten de hokjes schrijven
 - Na afloop kunt u de voorwaart van de vragenveld afscheuren/afknippen langs de perforatielijn
 - Retourneer de vragenveld in de bijgevoegde antwoordevelop (postzegel niet nodig)

1 Persoonsgegevens

Wat is uw geslacht?

- Vrouw
- Man

Wat is uw geboortjaar?

19

Wat is de langste opleiding die u heeft voltooid?

- Geen opleiding gevolgd (afgevoerd)
- Basisonderwijs
- MAVO
- Voorbereidend beroepsopleidings
- HAVO/VWO
- Middelbaar beroepsopleidings
- Hoger beroepsopleidings
- Wetenschappelijk onderwijs

How is uw huishouden samengesteld?

- Gelukkig of samenwonend zonder thuishoudende kinderen
- Gelukkig of samenwonend met thuishoudende kinderen
- Eénouderhuishouden
- Alleenstaand
- Anders

Hoewel u nu per dag betaald u gemiddeld aan huishoudelijke taken en activiteiten?

uur per dag

Alle volgende vragen hebben betrekking op het werk waarvan u gemiddeld de meeste tijd besteedt

2 Uw huidige werkkring

Wat is de aard van uw werkkring?

- Werkzaam met vast dienstverband (voor onbepaalde tijd)
- Werkzaam met tijdelijk dienstverband met uitzicht op een vast aanstelling
- Werkzaam met tijdelijk dienstverband voor bepaalde tijd
- Tijdelingsarbeid
- Opleidingsinstelling
- Werkzaam via WVV (Niet Sociale Werkvoorziening)

Wat is de omvang van uw dienstverband?

uren per week (volgens contract)

Op hoeveel dagen in de week werkt u doorgaans? (Het over hoeveel dagen worden de gewenste uren per week verspreid?)

dagen in de week

Werk u even, dat wil zeggen meer uren dan contractueel zijn vastgelegd?

- Ja, structureel
- Ja, incidenteel
- Nee, nooit (in de volgende vraag over

Zo ja, hoeveel uren maakt u gemiddeld per week? (Het gaat om het aantal uren van het contractueel overeengekomen aantal uren, dus niet om het aantal uren van het overwerk)

uren per week

Hoewel u nu een normale betaalde arbeid verricht u gemiddeld thuis? (Je werk niet noodzakelijk)

uren per week

Werk u in ploegdienst?

- Ja, soms
- Ja, vaak
- Nee

Heeft u het afgelopen jaar 's avonds of 's nachts gewerkt?

- Ja, vaak
- Ja, soms
- Nee

Hoewel u nu personeel bent of u wilt worden in uw huidige of toekomstige job u hebt u ooit een andere functie gehad? (Het gaat om alle andere functies die u hebt gehad, niet om functies die u nu of u wilt hebben)

- 1 tot en met 4
- 5 tot en met 9
- 10 tot en met 49
- 50 tot en met 99
- 100 tot en met 499
- 500 tot en met 999
- 1000 of meer

3 Uw beroep

Kunt u aangeven in welke categorie uw beroep of functie het beste past?

Amateuristische en industriële beroepen, namelijk:

- Schilders
- Landbouwers, Ernters, kassiers, plant- en constructiewerkers, e.d.
- Metaalniers, timmerlieden en andere bouwvakkers
- Drukkers en verwerkende functies
- Voedingmiddelen en drankbedrijfs
- Kluismakers, kassiers, kassiers, stoffers, confectie- en andere makers, e.d.
- Elektroconstructeurs, apparaten van elektrische apparaten
- Machine- en werktuigbouw, instrumentmakers, reparateurs van machines, e.d.
- Overige ambachtelijke en industriële beroepen

Transportberoepen, namelijk:

- Buschauffeurs, tramchauffeurs, treinen, e.d.
- Vrachtwagenchauffeurs
- Laders, lossers, loziers, groothand- en kleinhandelaars, e.d.
- Overige transportberoepen

Administratieve beroepen, namelijk:

- Secretarissen, typisten, e.d.
- Boekhouders, kassiers, e.d.
- Postbezorgers
- Overige administratieve beroepen

Commerciële beroepen, namelijk:

- Verkoopadviseurs, handelsagente
- Winkeliers, winkelbedienden en andere verkopers
- Verzekeringmakkers, makelaars, tussenpersonen, e.d.
- Overige commerciële beroepen

Dienstverlenende beroepen, namelijk:

- Reken-, leeraar, hulpdocenten
- Hulpverlener, schoonmaakpersoneel (in gebouwen e.d.)
- Politieagenten, brandweer, beveiligers, e.d.
- Kappers, schoonheidsspecialisten
- Overige dienstverlenende functies

Gezondheidszorg en hulpverleningsberoepen, namelijk:

- Geneeskundigen, tandartsen, diëtisten
- Verpleegkundigen, verpleegsters
- Revalidatiewerker, kinderverzorger, gezinsbegeleider, e.d.
- Overige gezondheidsberoepen

Leerkrachtenberoepen, namelijk:

- Docenten basisonderwijs
- Docenten voortgezet onderwijs
- Docenten hoger onderwijs
- Overige onderwijsberoepen

(Niet) juridische beroepen, namelijk:

- Architecten, ingenieurs en verwerkende technici, informatici, e.d.
- Statistici, etnologen, systeemanalisten, ICT-functies en verwerkende vakspecialisten
- Kunstenaars
- Overige vakspecialisten

Agrarische beroepen, namelijk:

- Akkerbouwers
- Veelbouwers, pluimveehouders
- Tuinbouwers, bodembouwers, boomkwekers, boswachters, e.d.
- Visserij, viskwekers, jagers, e.d.
- Overige agrarische beroepen

Leidingsfuncties

- Overige functies

4 Uw bedrijf

Bij wel voor soort bedrijf of instelling bent u werkzaam?
(max. 40 letters)

Kunt u aangeven in welke van onderstaande categorieën uw bedrijf of instelling het beste past?

- Industrie, sector:**
- Verding- en groenmiddelenindustrie
 - Auto- en chemische industrie
 - Metaal- en elektronische industrie
 - Mische industrie
 - Ander type industrie

- Beroepsverhoud, sector:**
- Beroepsvereniging
 - Beroepszwaarbebedrijven
 - Afdeling van gebouwen
 - Ander type beroepsverhoud

- Handel, sector:**
- Autohandel en reparatie
 - Groothandel machines en apparaten
 - Warenhuizen en supermarkten
 - Ander type groot- en detailhandel

- Vervoer en Communicatie, sector:**
- Vliegtuiver (inclusief opbaar vervoer)
 - Post en telecommunicatie
 - Ander type vervoer en communicatie

- Financiële instellingen, sector:**
- Bankwezen
 - Ander type financiële instellingen

- Zakelijke dienstverlening, sector:**
- Computerveer en informatie-technologie
 - Juridische en economische dienstverlening
 - Architecten- en ingenieursburoaus
 - Ander type zakelijke dienstverlening

Wilt u vóór december 2004 werkzaam in een ander bedrijf of instelling?

- Ja
- Nee

5 Werktempo

- Mooit is erg snel werken?
- Heeft u te veel werk te doen?
- Mooit is extra hard werken om iets af te krijgen?
- Werk is onder tijdsdruk?
- Mooit is zich haasten?
- Kunt u uw werk op uw gemak doen?
- Heeft u te maken met een achterstand in uw werkzaamheden?
- Heeft u te weinig werk?
- Heeft u problemen met het werktempo?
- Heeft u problemen met de werkdruk?
- Zou u het lekker aan willen doen in uw werk?

Altijd	Veel	Soms	Nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- Mooit is in een hoog tempo werken?
- Mooit is onder hoge tijdsdruk werken?

Ja, regelmatig	Ja, soms	Nee
☐	☐	☐
☐	☐	☐

6 Zelfstandigheid in het werk

- Kunt u zelf beslissen hoe u uw werk uitvoert?
- Bepaalt u zelf de volgorde van uw werkzaamheden?
- Kunt u zelf uw werktempo regelen?
- Mooit is in uw werk zelf oplossingen bedenken om bepaalde dingen te doen?
- Kunt u vrijbief optuimen wanneer u dat wilt?

Ja, regelmatig	Ja, soms	Nee
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

7 Emotioneel zwaar werk

- Is uw werk emotioneel zwaar?
- Werd u in uw werk met dingen geconfronteerd die u persoonlijk raken?
- Werd u door anderen een persoonlijk beroep op u gedaan in uw werk?
- Voelt u zich persoonlijk aangevallen of beledigd in uw werk?
- Heeft u in uw werk contacten met lastige klanten of partners?
- Mooit is voor uw werk mensen kunnen overtuigen of overreden?
- Kunt u door uw werk in aangrijpende situaties terecht?

Altijd	Veel	Soms	Nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

8 Kracht zetten en tillen tijdens het werk

Doet u werk waarbij u veel kracht moet zetten, bijvoorbeeld bij tillen, duwen, trekken, tilleren, of gebruik u in uw werk gereedschappen en apparaten waarbij u veel kracht moet zetten?

Ja, regelmatig	Ja, soms	Nee
☐	☐	☐

12 Geluid

Is er op uw werkplek zoveel lawaai, dat u hard moet praten om u verstaanbaar te maken?

Ja, regelmatig Ja, soms Nee

Geluid is bij uw werk geïsoleerderend, zoals oortoppen of oordopjes?

13 Beeldschermwerk

Hoeveel uur per dag werkt u gemiddeld aan een beeldscherm voor uw werk (inclusief laptop, notebook en tablet)?

uur per dag

Hoeveel uur per week zit u gemiddeld aan een beeldscherm voor privé-activiteiten?

uur per week

14 Gevaarlijk werk & vuil werk

4) Moet u gewaarschuwd worden?

Ja, regelmatig Ja, soms Nee Ge nuur!

5) Hoe is het belangrijkste gewaar dat u loopt tijdens uw werk? (meerdere antwoorden mogelijk)

Vallen van hoogte Conflicten met geweld Spedities, vervoeren Verkeersdoden Beknoeld reizen Verkeersdoden Stijlen, strikken Verontreiniging Reizen, aanrijding Anders Ongeval met gewaarschuwd worden

6) Vinden uw werkzaamheden plaats hoger dan 2,5 meter boven het vloeroppervlak? (niet op een ladder, steiger, etc.)

Nooit Soms Vaak Abijl

7) Hoe vaak werkt u met machines die behoren tot één van de volgende categorieën?

Nooit Soms Vaak Abijl

- hulp- en beheersing
- elektrisch handgereedschap
- machines voor binnen transport

8) Doert u vuil werk, dat wil zeggen werk waarbij u vuile handen, kleren en haars krijgt of vuile stoffen inademt?

Ja, regelmatig Ja, soms Nee

9) Is er stress in uw werkomgeving?

15 Aggressie & discriminatie

Kant u aangrenzen in welke mate u de afgelopen 12 maanden persoonlijk te maken heeft gehad met:

Nee, nooit Ja, een enkele keer Ja, vaak Ja, zeer vaak

- negatieve seksuele aandacht van klanten (pariteiten, bevestigingen of passagiers)?
- negatieve seksuele aandacht van chef of collega's?

Moet u in uw werk lasten van meer dan 5 kg:

- tillen?
- dragen of trekken?
- dragen?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Moet u in uw werk zwaar zware lasten van meer dan 25 kg:

- tillen?
- dragen of trekken?
- dragen?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Moet u in uw werk tillen:

- in een ongemakkelijke houding?
- met de hand van het lichaam?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

9 Trillen

Heeft u in het werk trillende/gemiddeld of apparaten in uw handen?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Makkt u bij uw werk gebruik van een bedrukt, bulldozer, tractor, graafmachine waarop u zit of staat of een draagrijke voertuig dat trilt of schudt?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

10 Lichaamshouding

Moet u in uw werk lang achterover in voerzetgehozen of getraide houding werken met:

- uw benechten?
- uw hoofd?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Moet u in uw werk:

- langdurig in dezelfde houding werken?
- uw armen gebogen houden?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Moet u in uw werk lang achterover:

- staan?
- gebogen of gebogen werken?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

11 Repeterende bewegingen

Moet u in uw werk vele malen per minuut dezelfde bewegingen maken met:

- uw armen?
- uw handen/volledig?
- uw vingers?

(Hoe) vaak	Regelmatig	Soms	Zelden/ nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

■ Hoe vaak kunt uw kind tijdens een werkdag in contact met water of vochtige oppervlakken?

(Bijna) voortdurend	Veel	Soms	Zelden of nooit
☐	☐	☐	☐

Er krijgt u tijdens uw werk de volgende stoffen op uw huid?

(Bijna) dagelijks	Ongeveer eens per week	Ongeveer eens per maand	Zelden of nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- Lijmen/lacunen
- Verf/olieverf
- Metaalbewerkingsoverblijfselen
- Schuurmiddelen of desinfectiemiddelen
- Asbest/asbest, cytostatica, geneesmiddelen
- Besmettingsmiddelen (bijv. onkruid, insecten, schimmels of sporendieren)

Ademst u tijdens uw werk de volgende stoffen in?

Daarop van oplosmiddelen (als in verf, lijn, lijm of lijmstoffen)	☐	☐	☐	☐
Stoffen	☐	☐	☐	☐
Liet	☐	☐	☐	☐
Gras, mest of kompost	☐	☐	☐	☐
Stof van steen, beton of cement	☐	☐	☐	☐

Komt u in contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materialen?

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

18 Maatregelen tegen gevaarlijke stoffen

Zijn er op uw werkdag maatregelen getroffen om de blootstelling aan gevaarlijke stoffen (zie boven) te beperken?

- Geen gevaarlijke stoffen, dus niet nodig
- Nee
- Ja, afschermingsmiddelen
- Ja, persoonlijke beschermingsmiddelen
- Ja, afgezonderde werfplek (cabines)
- Ja, persoonlijke beschermingsmiddelen (mondkapjes, maskers, handschoenen)
- Ja, vermindering van gevaarlijke stoffen door minder schadelijke alternatieven
- Ja, anders

19 Maatregelen tegen verdruk en BSI

Zijn de afgelopen 12 maanden de volgende maatregelen genomen in uw bedrijf?

- Heeft u voorlichting gehad over het omgaan met verdruk en BSI?
- Is uw verloop beperkt bijvoorbij door minder of ander werk?
- Heeft u toezichtgeving getroffen om uw werk beter af te stemmen op uw privé-situatie?
- Heeft u hulp gekregen in het omgaan met conflictie, intimidatie of agressie?
- Is er aandacht besteed aan factoren die ontstaan door verdruk?
- Heeft u voorlichting gekregen over BSI en wat u kunt doen om de kans op BSI te verminderen?

■ Heeft u de afgelopen 12 maanden ten gevolge van agressie en geweld in uw werk:

Neer, nooit	Ja, een enkele keer	Ja, vaak	Ja, zeer vaak
☐	☐	☐	☐

- intimidatie door klanten (bezoekers, leerlingen of passagiers)?
- intimidatie door chefs of collega's?
- lichamelijk geweld door klanten
- bezoekers, leerlingen of passagiers?
- lichamelijk geweld door chefs of collega's?
- perken door klanten (bezoekers, leerlingen of passagiers)?
- perken door chefs of collega's?

Heeft u de afgelopen 4 weken verzuimd van uw werk?

Neer	Ja
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- wel eens verzuimd van uw werk?
- langer dan 4 weken verzuimd van uw werk?
- wel eens minder goed gefunctioneerd in uw werk?
- langer dan 4 weken minder goed gefunctioneerd in uw werk?

Komt er op uw werk discriminatie voor naar sekse?

Ja, regelmatig	Ja, soms	Neer
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Komt er op uw werk discriminatie voor naar huidskleur?

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Komt er op uw werk discriminatie voor naar geloofsovertuiging?

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Komt er op uw werk discriminatie voor naar seksuele geaardheid/voorkeur?

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Komt er op uw werk discriminatie voor naar leeftijd?

☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

16 Een arbeidsongeval meegemaakt?

Komt u in de afgelopen 12 maanden tijdens het werk bezwamen gewond bij een ongeval of voorval, waardoor u lichamelijk letsel of geestelijke schade heeft opgelopen?

- Ja, één keer
- Ja, meerdere keren, namelijk: keer
- Meer dan 17
- Lichamelijk letsel
- Geestelijke schade
- Beide

Heeft u verzuimd als gevolg van dit ongeval?

- Ja, en ik ben nog steeds niet aan het werk
- Ja, maar ik ben inmiddels weer aan het werk
- Meer dan 17

Hee lang heeft u verzuimd als gevolg van het ongeval?

- Per alle dagen van begin tot eind van het verzuim: ook samenhangende vrije dagen en weekenddagen
- 0 dagen
- 1, 2 of 3 dagen
- 4 dagen tot 2 weken
- 2 weken tot 1 maand
- 1 maand tot 6 maanden
- Langer dan 6 maanden

17 Gevaarlijke stoffen

Werkst u met stoffen die zijn voorzien van een etiket dat wijst op mogelijk gevaar?

(Bijna) dagelijks	Ongeveer eens per week	Ongeveer eens per maand	Zelden of nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Ja, voldoende
 Ja, maar ernstig
 Nee, maar wel nodig
 Nee, maar ook niet nodig

- Is uw talentpakket veranderd om de kans op BSO te veranderen?
- Zijn uw werk- of pastoriële aanpakken van de kans op BSO te veranderen?
- Is de inrichting van uw werkveld aanpakken van uw langere of te raken, zodat u in een goede werkhouding kunt werken?

20 Bedrijfsveiligheid

- Wilt u s.v.p. aangeven of u het eens of onenig bent met onderstaande stellingen:
- Op mijn werk wordt er goed geïnformeerd naar rugpijn van medewerkers van de veiligheid te verbeteren
 - Op mijn werk krijgen de medewerkers veel informatie over veilig werken
 - Op mijn werk worden veiligheidsproblemen niet aangepakt
 - Op mijn werk wordt veilig werken gestimuleerd

Helpt u me	Geen idee	Niet meer eens, niet meer onenig	Niet meer eens	Niet meer nodig	Helpt u niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐

21 Benodigde ARBO-maatregelen

- Acht u het wettelijk dat uw bedrijf of instelling (aanmerkelijk) maatregelen neemt ten aanzien van de volgende zaken:
- Werkdruk, werkstress
 - Emotioneel zwaar werk
 - BSO
 - Lichaamelijk zwaar werk
 - Geluid
 - Risico door collega's of klanten
 - Incontinentie, agressie of geweld door klanten (positieven, leerlingen of passagiers)
 - Incontinentie, agressie of geweld door leidinggevenden of collega's
 - Gevaarlijke stoffen
 - Veiligheid, bedrijfsongevallen

Ja, zeer nodig	Ja, enigszins nodig	Nee, niet nodig
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

22 Uw gezondheid

Wat vindt u, over het algemeen genomen, van uw gezondheid?

Uitzonderlijk goed
 Zeer goed
 Goed
 Matig
 Slecht

23 Uw herstelbehoefte na het werk

- Ik vind het moeilijk om me te ontspannen aan het einde van de werkdag
 Aan het einde van een werkdag ben ik echt op mijn baan maar dat ik er aan het eind van een werkdag nogal uitgeput voel
 Na het avondeten voel ik me meestal nog vrij fit

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

24 Problemen met uw nek, schouders, armen, e.d.

- Had u de afgelopen drie maanden in uw nek, schouders, armen, polsen, handen en/of vingers:
- een ongemakkelijk gevoel
 - een stijf gevoel
 - een duidelijke aanvoelbaar pijnlijke plek
 - een pijnlijke gevoel zonder straling
 - een pijnlijke gevoel met straling op diverse plekken
 - klachten op meerdere plekken
 - tintelingen
 - een dof gevoel
 - krachtsverlies
 - rooibheid
 - zwellingen
 - een branding of gloeiend gevoel

Altijd	Vaak	Soms	Nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- Kwamen de volgende situaties gedurende de afgelopen drie maanden voor, door klachten over uw nek, schouders, armen, polsen, handen en/of vingers:
- moeet mijn werk onderbreken
 - moeet mijn werk laten liggen
 - moeet mijn werkdag voortijdig beëindigen
 - kon gebouwd een half werkdag mijn normale taken niet uitvoeren
 - moeet me ziek melden

Altijd	Vaak	Soms	Nooit
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

25 Doorwerken tot uw 65F?

- Wilt u tot uw 65F werkzaam blijven?
 Denk u in staat te zijn uw huidige werk tot uw 65F herenjaars voort te zetten?
 Zoulichter werk (schakelijk of/of grensoverschrijvend) kunnen bijdragen dat u uw werk langer voortzet?

Ja
 Nee

Ja
 Nee

Ja
 Nee

26 Verzuimbeleid van uw bedrijf

Bent u door uw werkgever schriftelijk of mondeling op de hoogte gesteld van wat u moet doen als u ziek bent? (Afwijking bij wie u zich ook moet melden)

	Ja	Nee	Weet niet
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

Is het ondernemers ziekteverzuim en begeleiding van zieke werknemers veel een bezwaar in een werkloosheid?

27 Uw ziekteverzuim tijdens de afgelopen 12 maanden

Onder verzuim wordt verstaan: minder uren of dagen werken dan normaal en wel volgens ziekte, ongevoel of een andere gezondheids reden. Normaal zwangerschapsverlof wordt niet als ziekteverzuim opgevat.

Heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens verzuimd?

Ja
 Nee *Go naar 29*

How vaak heeft u gedurende de afgelopen 12 maanden verzuimd? (Hoeveel werkdagen heeft u, allen bij elkaar, de afgelopen 12 maanden naar schatting verzuimd? Het aantal de dagen waarop u normaal zou werken zou werken; ook gedeeltelijk ziekteverzuim en thuiswerkzaamheden worden niet als verzuim)

keer
 dagen

28 Uw laatste verzuimgeval (verzuim van langer dan een jaar geleden)

Met wat voor soort klachten heeft u de laatste keer verzuimd? (Bijna alleen de belangrijkste klacht aan)

- Rugklachten
- Klachten nek, schouders, armen, polsen, handen
- Klachten been, knieën, heupen, veters
- Psychische klachten, evenwichtsproblemen, burnout
- Vermoeidheid of concentratieproblemen
- Conflict op het werk
- Klachten buik/orgaan
- Klachten buik, maag of darmen
- Hoofdpijn
- Klachten hersen of ogen
- Geringe of verloopbaarheid
- Hoofdpijn
- Klachten in verband met zwangerschap
- Overige klachten
- N.v.t., nog nooit verzuimd. *Go naar 31*

Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer verzuimd? (Het aantal de dagen waarop u normaal zou werken zou werken; ook gedeeltelijk ziekteverzuim en thuiswerkzaamheden worden niet als verzuim)

dagen

Heeft u de indruk dat deze klachten het gevolg waren van het werk dat u doet?

Ja, hoofdzakelijk gevolg van mijn werk
 Ja, voor een deel gevolg van mijn werk
 Nee, geen gevolg van mijn werk. *Go naar 28a*
 Weet niet. *Go naar 28a*

4) Zo ja, wat was naar uw mening de belangrijkste reden in het werk die (gevoel of voor een deel) leidde tot het ontstaan van deze klachten? (Bijna alleen de belangrijkste reden aan)

- Werkdruk, werkstress
- Emotioneel te zwaar
- Lichamelijk te zwaar
- Langdurig dezelfde handelingen verrichten, langdurig achter computer werken
- Te moeilijk werk
- Problemen met lichtheid, werkgever
- Problemen met collega's of ondergeschikten
- Problemen met klanten (wettelijk, berisping of passagiers)
- Genuetiglijk werk/bedrijfsomgeving
- Genuetiglijke stoffen
- Anders

4) Heeft u, de laatste keer dat u verzuimde, verzuimcontrole plaatsgevonden door uw werkgever, arbeidsarts of andere organisatie? (Afwijking: huisbezoek, oproep, telefonisch contact of schriftelijk contact, zoals een formuleren vigen verloop)

Ja
 Nee

5) Heeft u, tijdens uw laatste verzuim, contact gehad met uw huisarts of een specialist?

Ja
 Nee *Go naar 29*

6) Zo ja, vroeg de huisarts of specialist of uw verzuim misdiagnose te maken had met uw werk?

Ja
 Nee

29 Langer dan 8 weken ziek geweest?

Heeft u tijdens de afgelopen 12 maanden meer dan 8 weken aan één stuk verzuimd, of bent u op dit moment langer dan 8 weken ziek?

Ja
 Nee *Go naar 30*

Zo ja, is er tijdens de eerste 8 weken na de betreffende ziekteverzuim een zogenaamd "Plan van aanpak" opgesteld? (In het Plan een aanpak staan afspraken tussen u en uw werkgever rond de herstelling van uw werk)

Ja
 Nee *Go naar 30*
 Weet ik niet. *Go naar 30*

Zo ja, was u betrokken bij het opstellen van dit plan van aanpak?

Ja
 Nee

30 ABBO-dienstverlening

Heeft u de afgelopen 12 maanden in verband met uw ziekteverzuim contact gehad met een medewerker van de arbeidsmarkt of een andere organisatie voor verzuimbegeleiding? (Afwijking: een bedrijfsarts/verlofspecialist of een verzuimbegeleider)

Ja
 Nee *Go naar 31*

Hoeveel weken na de ziekteverzuim heeft u voor het eerst contact gehad met een medewerker van de arbeidsmarkt? (of een andere organisatie voor verzuimbegeleiding)

weken na ziekteverzuim

NATIONALE ENQUÊTE ARBEIDSONTOEGANGEN 2006

4) Zijn er wijgens u (verder) aanpassingen nodig in uw werkplek of uw werkzaamheden in verband met uw gezondheid?
 (meerdere antwoorden mogelijk)

Nee
 Ja, in functie of taamelijkheid
 Ja, in opleiding of omscholing
 Ja, in toegankelijkheid tot het gebouw
 Ja, anderszins

32 Arbeidsongeschiktheid

Overweigt u een arbeidsongeschiktheidsaandoening?

Ja
 Nee Ga naar 33

Zo ja, voor hoeveel procent bent u arbeidsongeschikt?

Tot 25%
 Van 25% tot 80%
 80% of meer (volledig arbeidsongeschikt)

33 Alleen voor vrouwen: zwangerschap en werken

Bent u in de afgelopen 2 jaar zwanger geweest of bent u momenteel zwanger?

Ja
 Nee Ga naar 34

Bent u door uw werkgever gedwongen over risico's op het werk in verband met de zwangerschap (zoals zwaar tillen, veel staan, vervoerskosten en blootstelling aan chemische stoffen of reuk)?

Ja
 Nee

Zijn uw werkzaamheden aangepast (bijvoorbeeld in de vorm van extra respijttijd) naar aanleiding van risico's bij zwangerschap?

Ja
 Nee

34 Slot

In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw arbeidsontoegankelijkheid?

Zeer ontevreden
 Ontevreden
 Niet ontevreden/niet tevreden
 Tevreden
 Zeer tevreden

Haartelijk dank voor uw medewerking!

Onder de deelnemers aan de Nationale Enquête Arbeidsontoegankelijkheden 2006 worden 2.500 prijzen ter waarde van € 25,- verlost.

Wilt u meedelen aan deze verlosing? (indien u in de prijzen valt, wilt u dan een:)

Ja
 Staatlos van € 25,-
 Eten- of drinker van € 25,-

Uw ingevulde voor het invullen via internet:

31 Heeft u een chronische ziekte of aandoening?

4) Heeft u één of meer van de volgende langdurige ziekten, aandoeningen of handicaps, en zo ja kunt u aangrenzen welke?
 (meerdere antwoorden mogelijk)

Nee Ga naar 31d
 Problemen met armen of handen (ook artritis, reuma, KMO)
 Problemen met benen of voeten (ook artritis, reuma)
 Problemen met rug en nek (ook artritis, reuma, KMO)
 Migratie of ernstige hoofdpijn
 Hart- of vaatziekten
 Astma, longziekten, emfyseem
 Missag- of darmstoornissen

Seilerziekte
 Ernstige hoestiekten
 Psychische klachten/aandoeningen
 Gehoorproblemen
 Epilepsie
 Leerstoorningen (zoals B.v. autisme, ADHD)
 Problemen met zien
 Anders

Waarvoor is de ziekte, aandoening of handicap belemmerend bij het uitvoeren van uw werk?

Niet belemmerend
 Licht belemmerend
 Sterk belemmerend

4) Waardoor is de ziekte of aandoening veroorzaakt?

Het werk
 Een ongeval op het werk
 Een verkeersongeval
 Een ongeval thuis, in de vrije tijd of tijdens het sporten
 Anders

4) Zijn er – in verband met uw gezondheid – de afgelopen 12 maanden aanpassingen verricht in uw werkplek of uw werkzaamheden? (meerdere antwoorden mogelijk)

Nee
 Ja, in functie of taamelijkheid
 Ja, in opleiding of omscholing
 Ja, in toegankelijkheid tot het gebouw
 Ja, anderszins

NATIONALE ENQUÊTE ARBEIDSONTOEGANGEN 2006

4) Zijn er wijgens u (verder) aanpassingen nodig in uw werkplek of uw werkzaamheden in verband met uw gezondheid?
 (meerdere antwoorden mogelijk)

Nee
 Ja, in functie of taamelijkheid
 Ja, in opleiding of omscholing
 Ja, in toegankelijkheid tot het gebouw
 Ja, anderszins

32 Arbeidsongeschiktheid

Overweigt u een arbeidsongeschiktheidsaandoening?

Ja
 Nee Ga naar 33

Zo ja, voor hoeveel procent bent u arbeidsongeschikt?

Tot 25%
 Van 25% tot 80%
 80% of meer (volledig arbeidsongeschikt)

33 Alleen voor vrouwen: zwangerschap en werken

Bent u in de afgelopen 2 jaar zwanger geweest of bent u momenteel zwanger?

Ja
 Nee Ga naar 34

Bent u door uw werkgever gedwongen over risico's op het werk in verband met de zwangerschap (zoals zwaar tillen, veel staan, vervoerskosten en blootstelling aan chemische stoffen of reuk)?

Ja
 Nee

Zijn uw werkzaamheden aangepast (bijvoorbeeld in de vorm van extra respijttijd) naar aanleiding van risico's bij zwangerschap?

Ja
 Nee

34 Slot

In hoeverre bent u, alles bij elkaar genomen, tevreden met uw arbeidsontoegankelijkheid?

Zeer ontevreden
 Ontevreden
 Niet ontevreden/niet tevreden
 Tevreden
 Zeer tevreden

Haartelijk dank voor uw medewerking!

Onder de deelnemers aan de Nationale Enquête Arbeidsontoegankelijkheden 2006 worden 2.500 prijzen ter waarde van € 25,- verlost.

Wilt u meedelen aan deze verlosing? (indien u in de prijzen valt, wilt u dan een:)

Ja
 Staatlos van € 25,-
 Eten- of drinker van € 25,-

Uw ingevulde voor het invullen via internet:

Table with columns: LEEF TIJD (55-64 jaar, 25-54 jaar, 15-24 jaar), GESLACHT (Man, Vrouw), BEDRIJFSSTAK (Landbouw en Visserij, Industrie, Bouw/verheid, Handel, Horeca, Vervoer en communicatie, Financiële dienstverlening, Zakelijke dienstverlening, Openbaar bestuur, Onderwijs, Gezondheids- en welzijnzorg, Cultuur en overige dienstverlening). Rows include: 2g Werkt u in ploegdiensten? [N=23.195] [%]; 1 Ja, regelmatig; 2 Ja, soms; 3 Nee; 2h Heeft u het afgelopen jaar 's avonds of 's nachts gewerkt? [N=22.686] [%]; 1 Ja, regelmatig; 2 Ja, soms; 3 Nee; 2i Heeft u het afgelopen jaar in het weekend gewerkt? [N=22.724] [%]; 1 Ja, regelmatig; 2 Ja, soms; 3 Nee; 2j Hoeveel personen werken er ongeveer in uw bedrijf of instelling (vestiging)? [N=23.502] [%]; 1 1-4; 2 5-9; 3 10-49; 4 50-99; 5 100-499; 6 500-999; 7 1000+; 5 a-k Werkdruk (schaal: 1=lage-4=hoge werkdruk; 11 items; alfa=0,88) [N=23.691] [gemiddelde]; 5 a-k Werkdruk [N=23.691] [gemiddeld % vaak / altijd; 11 items]; 6 a-e Zelfstandigheid/autonomie (schaal: 1=weinig-3=veel autonomie; 5 items; alfa=0,73) [N=23.825] [gemiddelde]; 7 a-g Emotionele belasting (schaal: 1=nooit-4=altijd emotioneel zwaar; 7 items; alfa=0,81) [N=23.839] [gemiddeld % vaak / altijd]; 7 a-g Emotionele belasting [N=23.839] [gemiddeld % vaak / altijd]; 8a Doet u werk waarbij u veel kracht moet zetten? [N=23.926] [%]; 1 Ja, regelmatig; 2 Ja, soms; 3 Nee; 8 b-i Zwaar werk (schaal: 1=nooit-4=heel vaak zwaar; 8 items; alfa=0,95) [N=23.563] [gemiddelde]; 8 e-g Zeer zware lasten van meer dan 25 kg tillen, duwen, trekken, en/of dragen [N=23.931] [% regelmatig / (heel) vaak]; 8 h-I Tillen in een ongemakkelijke houding en/of met de last ver van het lichaam [N=23.720] [% regelmatig / (heel) vaak]; 9 a-b Trillingen tijdens het werk (schaal: 1=nooit-4=heel vaak trillingen; 2 items; alfa=0,57) [N=23.711] [gemiddelde]; 9 a-b Werken met trillerende apparaten en/of voertuigen [N=23.925] [% regelmatig / (heel) vaak]; 10 a-f Houdingsbelasting (schaal: 1=nooit-4=heel vaak belasting; 6 items; alfa=0,80) [N=23.862] [gemiddelde]; 10 a-b Lang achtereen ongemakkelijke houding bovenlichaam, hoofd, en/of nek [N=23.930] [% regelmatig / (heel) vaak]; 11 a-c Repetitive bewegingen (schaal: 1=nooit-4=heel vaak repeterend; 3 items; alfa=0,95) [N=23.881] [gemiddelde]; 11 a-c Repetitive bewegingen met arm(en), hand(en), pols(en), en/of vinger(s) [N=23.964] [% regelmatig / (heel) vaak]; 12 a-b Geluid (schaal: 1=nooit-3=regelmatig 'geluid'; 2 items; alfa=0,73) [N=23.648] [gemiddelde]; 1,33

	GESLACHT		LEEFTIJD				BEDRIJFSFAK											
	Totaal	Vrouw	Man	15-24 jaar	25-34 jaar	55-64 jaar	Landbouw en Visserij	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en communicatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Openbaar bestuur	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnzorg	Cultuur en overige
12a Is er op uw werkplek zoveel lawaai, dat u hard moet praten om u verstaanbaar te maken? [N=23.829] [%]																		
1 Ja, regelmatig	9,4	4,4▼	13,7▲	10,9	9,1	10,0	15,1	23,5▲	23,8▲	7,4	13,8	12,2	1,6▼	4,7	2,9▼	5,6	2,8▼	10,2
2 Ja, soms	21,1	15,3▼	26,0▲	26,7	20,7	18,4	35,9▲	28,1	39,5▲	18,3	32,2▲	26,2	13,0▼	14,1▼	17,4	25,5	14,1▼	21,7
3 Nee	69,4	80,3▲	60,3▼	62,4	70,2	71,6	49,0▼	48,4▼	36,8▼	74,3	54,0▼	61,6	85,5▲	81,3▲	79,7▲	68,9	83,1▲	68,1
12b Gebruikt u bij uw werk gehoorbeschermers, zoals oorkappen of oordopjes? [N=23.716] [%]																		
1 Ja, regelmatig	9,0	0,9▼	15,9▲	9,8	9,0	8,6	16,6▲	27,6▲	38,5▲	5,0	1,6▼	6,0	0,8▼	4,8	5,0	1,1▼	0,5▼	5,7
2 Ja, soms	7,3	1,3▼	12,3▲	7,2	7,2	7,9	16,2▲	15,5▲	24,0▲	6,2	1,8▼	8,2	0,7▼	5,0	7,8	2,1▼	0,9▼	7,2
3 Nee	83,7	97,8▲	71,8▼	83,0	83,9	83,5	67,2▼	56,9▼	37,5▼	88,8	96,6▲	85,8	98,5▲	90,2▲	87,3	96,8▲	98,6▲	87,1
13a Hoeveel uur per dag werkt u gemiddeld aan een beeldscherm voor uw werk? [N=22.367] [gemiddelde]	3,68	3,71	3,65	2,17▼	3,96▲	3,45	1,24▼	3,55	2,32▼	3,18	1,70▼	3,26	6,29▲	5,18▲	5,17▲	3,35	2,67▼	3,67
13b Hoeveel uur per week zit u gemiddeld aan een beeldscherm voor privé-doelenden? [N=22.897] [gemiddelde]	5,96	4,97▼	6,78▲	10,2▲	5,54▼	4,38▼	6,37	6,00	5,16	6,49	9,34▲	6,22	5,34	6,34	5,76	5,36	5,02	6,39
14a Moet u gewaarsijnd werk doen? [N=23.770] [%]																		
1 Ja, regelmatig	5,4	1,6▼	8,6▲	5,3	5,5	5,3	8,2	9,4▲	14,9▲	3,8	3,6	9,8▲	0,2▼	3,2	7,5	0,9▼	2,9	4,3
2 Ja, soms	19,2	11,3▼	25,9▲	26,4▲	18,8	15,4	39,6▲	26,4▲	44,9▲	17,9	27,6▲	22,9	1,7▼	11,1▼	16,3	6,2▼	19,9	16,8
3 Nee	75,3	87,1▲	65,5▼	68,3	75,8	79,3	52,2▼	64,1▼	40,2▼	78,3	68,8	67,3	98,1▲	85,7▲	76,2	92,8▲	77,3	78,9
14c Vinden uw werkzaamheden plaats hoger dan 2,5 meter boven vloeroppervlak? [N=23.506] [% vaak / altijd]	4,6	0,5▼	8,0▲	5,6	4,4	4,8	4,5	6,2	35,3▲	2,3	1,0	5,6	0,2▼	2,9	1,4	0,9	0,4▼	3,8
14d1 Hoe vaak werkt u met hijs- en hefwerktuigen? [N=22.980] [% vaak / altijd]	7,6	1,3▼	13,0▲	9,0	7,6	6,6	24,6▲	18,3▲	18,0▲	9,9	1,0▼	14,2▲	0,6▼	3,5	2,3▼	0,2▼	2,1▼	5,1
14d2 Hoe vaak werkt u met elektrisch handgereedschap? [N=22.925] [% vaak / altijd]	10,6	2,3▼	17,5▲	15,0	9,8	11,0	19,9▲	20,1▲	50,7▲	11,9	10,6	4,9	0,7▼	5,7	2,7▼	3,2▼	2,1▼	10,4
14d3 Hoe vaak werkt u met machines voor intern transport? [N=22.643] [% vaak / altijd]	5,7	1,0▼	9,7▲	6,8	5,7	4,8	16,5▲	14,5▲	6,9	8,0	1,3	13,7▲	0,6▼	3,1	1,7	0,4▼	0,9▼	4,0
14e Doet u vuil werk? [N=23.462] [%]																		
1 Ja, regelmatig	16,6	8,8▼	23,1▲	24,6▲	15,8	13,6	55,4▲	29,3▲	50,2▲	16,3	16,2	17,2	2,6▼	9,6▼	6,1▼	4,0▼	10,7	17,1
2 Ja, soms	17,3	15,0	19,2	23,2	16,6	16,0	26,2▲	21,8	18,3	21,5	27,0▲	19,1	2,9▼	12,2	12,2	10,3	20,2	15,2
3 Nee	66,1	76,2▲	57,7▼	52,2▼	67,6	70,5	18,4▼	48,8▼	31,5▼	62,2	56,8▼	63,7	94,5▲	78,2▲	81,7▲	85,7▲	69,1	67,7
14f Is er stank in uw werkomgeving? [N=23.225] [%]																		
1 Ja, regelmatig	6,5	4,3	8,4	7,9	6,3	6,7	11,0	12,5▲	8,7	5,3	6,8	7,8	1,4▼	3,9	3,6	2,4	7,0	10,3
2 Ja, soms	20,0	16,1	23,3	24,8	19,5	18,5	35,7▲	28,7▲	37,9▲	17,3	20,4	21,2	2,8▼	12,7▼	12,9	11,6▼	25,6	16,6
3 Nee	73,5	79,6▲	68,3▼	67,4	74,2	74,8	53,3▼	58,8▼	53,4▼	77,4	72,8	71,0	95,8▲	83,3▲	83,4▲	86,0▲	67,4	73,1
15a Ongewenste seksuele aandacht van klanten (patiënten, leerlingen of passagiers) [N=23.809] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	7,2	12,1▲	3,1▼	11,5	7,1	4,2	3,4	2,0▼	1,4▼	6,8	14,7▲	5,3	2,0▼	4,2	5,4	4,4	20,2▲	5,3
15b Ongewenste seksuele aandacht van chefs of collega's [N=23.786] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	3,1	4,8	1,7	3,9	3,2	1,7	1,9	3,0	0,8	2,4	6,5▲	3,6	3,5	3,2	4,8	2,7	2,9	3,7
15c Intimidatie door klanten (patiënten, leerlingen of passagiers) [N=23.744] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	23,5	28,1▲	19,5▼	20,9	24,2	21,9	6,0▼	8,8▼	10,7▼	26,7	25,6	25,8	20,9	16,7	30,7	28,4	39,0▲	21,4
15d Intimidatie door chefs of collega's [N=23.731] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	14,2	11,4	16,6	8,4	15,0	15,0	10,0	18,5	12,6	13,8	15,4	17,4	14,6	12,5	16,2	13,4	11,3	13,9
15e Lichamelijk geweld door klanten (patiënten, leerlingen of passagiers) [N=23.641] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	6,3	8,3	4,7	6,2	6,7	4,6	1,3▼	0,8▼	1,0▼	2,7	5,2	5,4	0,5▼	2,4	10,4	6,2	21,0▲	3,2
15f Lichamelijk geweld door chefs of collega's [N=23.676] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	0,8	0,5	1,1	1,3	0,8	0,7	0,6	1,2	0,9	0,8	2,8▲	0,5	0,4	1,1	0,8	0,5	0,4	1,0
15g Pesten door klanten (patiënten, leerlingen of passagiers) [N=23.707] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	8,1	8,0	8,2	9,3	8,1	7,2	4,8	4,0	3,3	9,0	15,1▲	12,7	2,9	4,8	11,5	13,2▲	10,3	6,8
15h Pesten door chefs of collega's [N=23.716] [% een enkele keer / v/m zeer vaak]	10,5	8,7	12,0	8,9	10,9	9,4	8,9	14,6	9,4	11,2	14,7	13,0	10,0	9,8	10,3	7,8	6,9	10,5
15i T.g.v. agressie/geweld wel eens verzuimd van uw werk (12 maanden) [N=23.791] [% ja]	2,3	2,0	2,6	4,0	2,1	1,8	1,4	2,2	1,7	2,3	2,9	2,8	1,1	2,5	2,7	2,3	2,2	2,2
15k T.g.v. agressie/geweld wel eens minder goed gefunctioneerd in uw werk (12 maanden) [N=23.735] [% ja]	10,1	9,9	10,3	13,1	9,8	9,0	10,3	9,9	7,5	10,9	14,1	10,7	7,2	8,4	10,0	10,8	11,6	9,3

	LEEFTIJD			GESLACHT		BEDRIJFSTAK											
	15-24 jaar	25-34 jaar	55-64 jaar	Vrouw	Man	Landbouw en Visserij	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en communicatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Openbaar bestuur	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnzorg	Cultuur en overige dienstverlening
Totaal																	
15m Komt er op uw werk discriminatie voor naar sekse [N=23.748] [%]																	
1 Ja, regelmatig	3,6	4,7	3,4	3,8	3,4	4,7	3,3	3,5	3,8	5,2	4,0	2,4	3,4	3,4	3,2	3,6	4,4
2 Ja, soms	10,9	10,5	11,4	11,5	10,4	10,5	11,3	7,3	9,2	11,2	13,1	15,4	11,5	17,3▲	10,6	8,7	8,1
3 Nee	85,5	84,8	85,2	84,7	86,1	84,8	85,4	89,1	87,0	83,6	82,9	82,1	85,1	79,2	86,2	87,5	87,5
15n Komt er op uw werk discriminatie voor naar huidskleur [N=23.756] [%]																	
1 Ja, regelmatig	3,4	4,5	3,1	3,0	3,7	4,5	3,4	4,0	4,0	4,0	3,6	1,3	3,2	3,3	2,7	3,0	3,8
2 Ja, soms	10,5	10,1	10,8	8,4	12,2	10,1	13,3	14,2	8,8	10,9	13,7	9,9	8,2	13,8	8,7	9,3	6,1
3 Nee	86,2	85,4	86,0	88,6	84,2	85,4	83,3	81,8	87,2	85,1	82,7	88,9	88,7	82,8	88,6	87,7	90,1
15o Komt er op uw werk discriminatie voor naar geloofsovertuiging [N=23.716] [%]																	
1 Ja, regelmatig	3,1	4,2	2,9	2,8	3,3	4,2	3,4	3,5	3,5	3,6	3,2	1,2	2,8	2,8	2,5	3,0	3,5
2 Ja, soms	8,4	8,3	8,7	6,5	10,1	8,3	8,7	10,7	7,2	8,3	11,1	6,3	6,7	11,2	8,5	6,7	5,2
3 Nee	88,5	87,6	88,5	90,7	86,6	87,6	88,2	85,8	89,4	88,2	85,7	92,5	90,5	86,1	89,0	90,2	91,3
15p Komt er op uw werk discriminatie voor naar seksuele geaardheid/voorkeur [N=23.664] [%]																	
1 Ja, regelmatig	2,8	4,0	2,6	2,6	3,0	4,0	2,8	2,9	3,1	3,2	3,2	1,4	2,3	2,9	2,7	2,9	3,5
2 Ja, soms	6,4	7,2	6,5	4,7	7,8	7,2	7,6	8,0	4,8	9,5	9,9	5,2	4,9	11,0▲	6,1	4,2	4,3
3 Nee	90,8	88,9	90,9	92,8	89,1	88,9	89,5	88,9	92,2	87,3	86,9	93,4	92,7	86,2	91,2	92,9	92,2
15q Komt er op uw werk discriminatie voor naar leeftijd [N=23.052] [%]																	
1 Ja, regelmatig	1,6	2,5	1,4	1,5	1,7	2,5	1,3	0,8	2,9	3,0	1,7	1,4	1,4	2,0	2,1	0,8	1,1
2 Ja, soms	12,4	12,4	11,8	12,0	12,7	12,4	11,8	8,7	12,5	14,2	13,2	16,4	12,1	15,6	13,2	11,3	12,6
3 Nee	86,0	85,1	86,8	86,5	85,5	85,1	86,9	90,6	84,5	82,8	85,1	82,2	86,5	82,4	84,6	87,9	86,4
16 Arbeidsongeval met lichamelijk letsel en/of geestelijke schade met verzuim (definitie Monitor Arbeidsongevallen) [N=23.781] [% ja]	3,1	4,7	3,0	2,0	4,1	4,7	3,4	5,2	2,8	6,1	5,6	0,3	2,2	2,4	1,5	2,3	2,5
16 Arbeidsongeval met lichamelijk letsel en/of geestelijke schade, én minimaal 4 dagen verzuim (definitie Eurostat) [N=23.781] [% ja]	2,3	2,6	2,3	1,6	2,9	2,6	2,9	3,6	2,1	3,1	4,1	0,1	1,7	1,8	1,2	1,8	1,6
17a Werkt u met stoffen met Doodskop-etiket (T)? [N=23.465] [% eens per week / dagelijks]	8,8	11,8	8,7	6,1	11,0	11,8	10,4	15,8▲	9,9	18,9▲	9,9	0,1▼	5,6	2,6▼	3,1▼	9,2	9,7
17b Stoffen met Kruis-etiket (Xn)? [N=23.244] [% eens per week / dagelijks]	14,5	20,9▲	14,1	10,5▼	17,8▲	20,9▲	20,6	25,6▲	19,1	34,5▲	11,7	0,5▼	9,7	3,7▼	5,1▼	15,0	15,7
17c Stoffen met Hand-in-chemicaliën-etiket (C)? [N=22.935] [% eens per week / dagelijks]	9,3	11,6	9,3	5,3▼	12,6▲	11,6	11,6	18,2▲	10,4	26,5▲	10,4	0,06▼	6,3	2,9▼	3,9▼	7,3	10,4
17d Hoe vaak komt uw huid tijdens een werkdag in contact met water of waterige oplossingen? [N=23.865] [% vaak / bijna voortdurend]	29,8	42,0▲	28,8	35,4▲	25,1▼	42,0▲	39,2▲	30,6	27,1	76,5▲	12,9▼	3,9▼	16,7▼	9,5▼	15,1▼	61,8▲	29,8
17 e-] Ulijn, verf, lasrook, schoonmaak-, geneesmiddel en/of insecticide: op huid [N=23.945] [% (bijna) dagelijks]	20,6	28,0▲	20,2	26,2▲	15,8▼	28,0▲	17,3	21,8	19,5	53,8▲	5,7▼	1,1▼	11,6▼	4,4▼	8,4▼	47,1▲	16,4
17 k o Verf, uitlaaggas, lasrook, graan- en/of steenstof: inademen [N=23.882] [% (bijna) dagelijks]	10,0	12,8	9,4	3,2▼	15,7▲	12,8	11,5	19,5▲	11,4	6,3	19,2▲	1,2▼	6,2	4,5▼	2,1▼	2,1▼	9,2
17p Komt u in contact met mogelijk besmettelijke personen, dieren of materiaal? [N=23.469] [% eens per week / dagelijks]	5,5	5,4	5,8	7,8	3,6	5,4	1,2	1,3▼	3,4	4,0	3,8	0,2▼	2,2	4,0	6,2	19,2▲	3,7
18 Zijn er op uw werkplek maatregelen getroffen om de blootstelling aan gevaarlijke stoffen te beperken? [N=23.757] [%]																	
1 Er zijn geen gevaarlijke stoffen	60,3	57,3	60,6	67,9▲	53,9▼	57,3	34,5▼	40,5▼	63,6	52,7	64,0	88,4▲	72,9▲	72,1▲	76,6▲	53,4	62,3
2 Geen maatregelen getroffen	9,5	10,9	9,4	9,2	9,6	10,9	11,8	8,7	10,5	12,4	11,6	8,0	9,0	10,1	9,5	8,1	8,9
3 Alzuinstaties	15,3	14,8	15,1	8,9▼	20,7▲	14,8	11,0	37,4▲	16,2	19,8	8,7	2,5▼	9,1▼	8,8	10,0	9,9	16,0
4 Gesloten systemen	4,6	3,5	4,9	2,8	6,2	3,5	5,4	12,3▲	3,8	3,1	3,9	0,1▼	3,0	2,9	2,5	4,6	3,4
5 Aigeschermde werkplek (cabines)	5,0	4,4	5,1	2,8	6,8	4,4	5,3	13,9▲	5,2	4,8	2,0	0,3▼	3,6	2,4	3,2	3,1	4,1
6 Persoonlijke beschermingsmiddelen (mondkapjes, maskers, handschoenen)	23,6	23,1	23,7	17,4▼	28,7▲	23,1	44,4▲	41,3▲	16,7	19,6	17,8	1,1▼	13,3▼	12,1▼	7,8▼	34,1▲	21,2
7 Veranging van gevaarlijke stoffen door minder schadelijke alternatieven	4,6	4,5	4,6	2,2▼	6,7▲	4,5	6,9	12,0▲	4,0	5,2	1,9	0,2▼	2,6	2,5	2,7	2,8	4,7
8 Andere maatregel tegen gevaarlijke stoffen	3,1	4,5	2,9	2,4	3,7	4,5	7,9▲	4,2	3,0	4,0	4,1	0,5	2,4	2,6	2,0	3,1	3,8
19a Heeft u voorlichting gehad over het omgaan met werkdruk en stress? (afgelopen 12 maanden) [N=23.830] [%]																	
1 Ja, voldoende	15,0	12,5	14,7	16,0	14,1	12,5	10,5	12,5	9,5	12,6	12,9	26,0▲	13,8	24,6▲	12,8	19,3	15,4
2 Ja, maar onvoldoende	5,4	3,7	5,7	5,2	5,5	3,7	2,6	4,6	3,7	4,9	5,1	7,4	5,3	8,0	5,6	7,1	4,5

	GESLACHT		LEEF TIJ D				BEDRIJFSTAK											
	Totaal	Vrouw	Man	15-24 jaar	25-54 jaar	55-64 jaar	Landbouw en Visserij	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en communicatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Openbaar bestuur	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnzorg	Cultuur en overige dienstverlening
15 Overige klachten	7,5	8,2	6,9	6,9	7,7	7,0	6,9	6,7	7,3	7,9	9,6	7,7	6,9	6,3	8,5	7,0	8,3	7,7
16 N.v.t., nog nooit verzuimd	12,9	12,4	13,4	22,3▲	10,7▼	16,7	19,1	11,0	11,9	15,5	23,4▲	13,2	10,6	14,7	8,7	11,4	11,8	12,6
28b Hoeveel werkdagen heeft u deze laatste keer verzuimd? [N = 19.947] [gemiddelde]	13,5	12,5	14,4	6,11	13,0	23,3▲	12,1	15,5	17,8	11,8	13,0	16,6	9,52	11,6	14,4	13,0	13,3	14,0
28c Heeft u de indruk dat deze klachten het gevolg waren van het werk dat u deed? [N = 20.419] [%]																		
1 Ja, hoofdzakelijk gevolg van mijn werk	10,3	7,7	12,5	6,8	10,5	12,1	13,8	13,6	18,3▲	9,0	10,7	13,8	7,0	8,0	7,9	9,6	8,8	9,0
2 Ja, voor een deel gevolg van mijn werk	14,9	14,5	15,3	13,9	14,9	15,8	16,4	14,7	16,7	15,1	20,9	15,9	11,6	12,9	12,0	15,7	16,5	15,7
3 Nee, geen gevolg van mijn werk	70,0	73,5	66,9	73,3	70,1	66,7	65,9	66,4	58,5▼	71,4	63,1	66,2	76,8	73,9	75,8	70,8	70,4	70,0
4 Weet niet	4,8	4,2	5,2	6,0	4,5	5,4	4,0	5,3	6,5	4,6	5,3	4,2	4,7	5,1	4,3	3,9	4,3	5,2
28d Belangrijkste reden die (geheel of voor een deel) leidde tot het ontstaan van deze klachten (één antwoord) [N = 5.305] [%] (subgroep met werkgerelateerd verzuim)																		
1 Werkdruk, werkstress	36,4	40,9	33,4	24,5▼	37,8	36,2	6,8▼	28,0▼	19,5▼	34,8	35,4	36,2	57,2▲	41,4	38,8	58,1▲	39,2	34,3
2 Emotioneel te zwaar	2,5	3,7	1,7	4,3	2,3	2,5	1,1	1,9	0,6	2,0	4,0	1,5	2,7	2,9	4,2	2,7	3,6	3,0
3 Lichamelijk te zwaar	20,4	18,0	22,0	23,5	19,7	22,1	40,1▲	24,2	35,1▲	23,3	21,2	18,5	3,1▼	16,7	7,7▼	5,5▼	23,4	21,9
4 Langdurig dezelfde handelingen verrichten/achter PC zitten	11,2	11,6	10,9	9,1	11,4	11,4	20,2▲	15,4	10,7	13,6	7,5	10,6	14,2	12,0	11,1	6,9	6,7	10,8
5 Te moeilijk werk	0,2	0,06	0,3	0	0,3	0,2	0	0,4	0,7	0	0,8	0	0,8	0,2	0,2	0	0,09	0
6 Problemen met leiding, werkgever	6,5	5,9	6,9	3,3	6,4	8,6	1,8	7,6	2,2	6,1	7,2	5,2	6,8	7,4	9,3	9,2	5,1	9,4
7 Problemen met collega's of ondergeschikten	1,6	2,3	1,2	2,0	1,6	1,2	0	1,3	0,2	1,4	0,5	0,4	2,4	1,9	3,4	2,5	1,8	3,3
8 Problemen met klanten (patiënten, leerlingen of passagiers)	0,6	0,7	0,5	0,9	0,6	0,4	0	0,1	0	0,2	0	0,9	0	0,2	0,6	1,2	1,8	1,5
9 Gevaarlijk werk/bedrijfsongeval	3,3	0,9▼	4,9▲	6,0	3,3	1,6	3,0	5,0	8,9▲	3,4	2,1	6,0	0,6	1,7	3,1	0,3	0,8	3,9
10 Gevaarlijke stoffen	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	1,0	0	0,7	0,4	0,4	0	0,3	0	1,1	0,6	0	0,3	0,8
11 Andere reden van klachten bij laatste verzuim	16,8	15,6	17,6	26,0▲	16,1	14,9	27,1▲	15,4	21,7	14,9	21,3	20,3	12,2	14,5	21,1	13,6	17,3	11,2
28e Heeft er, de laatste keer dat u verzuimde, verzuimcontrole plaatsgevonden door uw werkgever, arbodienst of andere organisatie? [N = 20.415] [% ja]	37,5	38,4	36,8	21,2▼	37,8	49,5▲	43,1	44,2	41,9	31,7	33,8	43,3	30,4	30,1	43,1	37,3	39,0	36,9
28f Heeft u, tijdens uw laatste verzuim, contact gehad met uw huisarts of een specialist? [N = 20.374] [% ja]	48,8	48,2	49,3	40,6	48,1	59,7▲	56,2	53,6	56,2	50,6	49,6	56,4	39,8	43,6	44,3	43,3	48,9	46,4
28g Vraag de huisarts of specialist of uw verzuim misschien te maken had met uw werk? [N = 9.745] [% ja]	36,7	31,2▼	41,2▲	31,1	37,2	37,5	41,2	40,7	43,8	34,4	36,3	44,2	30,2	34,6	35,4	33,9	31,6	42,4
29a Afgelopen 12 maanden meer dan 8 weken aan één stuk verzuimd, of op dit moment langer dan 8 weken ziek? [N = 20.685] [% ja]	6,9	8,1	5,9	3,5	6,8	10,4	8,5	7,6	6,7	5,5	7,3	8,4	4,4	6,1	6,3	6,3	8,8	7,1
30a Heeft u de afgelopen 12 maanden in verband met uw ziekteverzuim contact gehad met een medewerker van de arbodienst of andere organisatie? [N = 20.706] [% ja]	16,4	17,2	15,8	8,8▼	16,7	21,1	15,5	20,7	20,1	13,3	12,3	19,4	15,2	14,5	17,9	14,5	16,5	14,4
31 a-b Arbeidsgehandicapt (definitie Monitor Arbeidsgehandicapt) [N = 23.518] [% ja]	18,5	20,2	17,1	12,1	18,2	26,4▲	19,7	22,1	19,0	17,6	16,1	18,2	14,7	15,1	16,8	18,5	21,5	19,4
31a Heeft u een of meer van de volgende langdurige ziekten, aandoeningen of handicaps? [N = 23.500] [%]																		
1 Geen chronische aandoening	64,3	62,4	66,0	74,1▲	65,1	51,1▼	66,2	60,5	64,4	65,2	72,2	64,3	69,0	67,4	65,2	62,6	61,5	63,1
2 Problemen met armen of handen (ook artritis, reuma, RSI)	6,1	7,5	4,8	1,8▼	5,8	11,6▲	5,0	7,5	5,9	4,8	4,7	5,9	5,9	5,3	6,1	6,0	7,4	4,8
3 Problemen met benen of voeten (ook artritis, reuma)	4,9	5,0	4,9	2,1	4,4	10,7▲	3,1	5,9	6,2	4,6	3,9	6,6	3,6	4,4	4,4	4,6	5,3	3,0
4 Problemen met rug en nek (ook artritis, reuma, RSI)	10,9	11,8	10,2	5,0▼	11,0	16,0	9,6	12,7	12,3	10,5	8,3	12,2	8,8	10,1	9,3	10,4	12,0	9,7
5 Migraine of ernstige hoofdpijn	5,3	7,5	3,4	4,6	5,6	3,9	3,5	5,2	3,4	5,6	4,4	5,0	5,4	4,4	4,6	5,2	6,9	6,6
6 Hart- of vaatziekte	2,9	1,8	3,8	0,5	2,2	8,4▲	3,1	4,0	3,9	2,0	0,7	4,3	2,1	2,1	3,4	3,4	2,7	2,3
7 Astma, bronchitis, emfyseem	5,3	5,5	5,2	5,3	5,3	5,6	4,9	5,8	4,5	5,4	4,8	5,1	4,0	5,5	5,6	6,5	5,3	4,3
8 Maag- of darmstoornissen	3,4	3,6	3,2	2,7	3,4	4,0	3,3	3,7	2,8	3,0	2,0	3,1	3,8	3,3	3,7	2,7	3,8	5,0
9 Suikerziekte	1,9	1,5	2,4	0,3	1,5	5,7▲	1,6	2,6	1,8	1,5	1,6	2,6	1,6	2,0	2,4	2,1	1,4	1,8
10 Ernstige huidziekten	0,9	0,8	0,9	0,5	0,9	1,0	0,7	0,9	1,0	0,8	0,6	1,2	0,3	0,8	1,1	0,7	0,8	1,2
11 Psychische klachten/aandoeningen	2,4	2,6	2,2	1,6	2,5	2,2	2,4	3,4	1,8	1,9	2,0	1,5	2,4	2,3	1,9	2,3	2,6	3,0
12 Gehoorproblemen	2,1	1,2	2,9	1,3	1,7	5,2▲	2,7	3,4	3,8	1,8	2,2	2,1	1,7	1,5	2,2	1,8	1,4	2,6
13 Epilepsie	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	1,0	0,4	0,2	0,06	0,3	0,05	0,3	0,3	0,3	0,5	0,7
14 Levensbedreigende ziekten (bijv. kanker, AIDS)	0,6	0,8	0,5	0,09	0,5	1,7	0	0,5	0,5	0,4	0,2	0,5	0,4	0,7	1,0	0,9	0,9	1,2

	GESLACHT		LEEFTIJD			BEDRIJFSSTAK												
	Totaal	Vrouw	Man	15-24 jaar	25-54 jaar	55-64 jaar	Landbouw en visserij	Industrie	Bouwnijverheid	Handel	Horeca	Vervoer en communicatie	Financiële dienstverlening	Zakelijke dienstverlening	Openbaar bestuur	Onderwijs	Gezondheids- en welzijnzorg	Cultuur en overige dienstverlening
15 Problemen met zien	1,9	1,5	2,1	1,7	1,7	2,6	0,9	2,6	2,8	1,4	0,9	2,3	1,3	2,1	2,0	2,1	1,2	1,1
16 Andere chronische aandoening	6,1	7,5	5,0	6,0	5,9	7,4	5,7	6,1	5,6	6,4	5,7	4,7	5,3	5,5	5,7	6,6	7,7	6,0
31b Wordt u door uw ziekte, aandoening of handicap belemmerd bij het uitvoeren van uw werk? [N=8.430] [%]																		
1 Niet belemmerd	48,0	46,1	49,7	53,3	48,0	45,6	41,3	43,7	47,3	49,3	42,8	49,0	52,7	53,7	51,7	50,5	44,0	47,1
2 Licht belemmerd	43,7	45,7	41,7	41,3	44,2	42,7	48,7	45,9	43,6	42,5	45,3	41,7	40,6	39,6	41,8	43,5	47,5	44,2
3 Sterk belemmerd	8,3	8,1	8,5	5,3	7,9	11,6	10,0	10,4	9,1	8,3	11,9	9,2	6,7	6,8	6,6	6,0	8,5	8,6
31c Waardoor is de ziekte of aandoening veroorzaakt? [N=8.272] [%]																		
1 Het werk	16,1	13,9	18,2	5,7▼	16,5	19,6	19,5	19,2	27,4▲	14,5	22,5	19,6	13,7	14,7	12,6	12,5	13,5	13,7
2 Een ongeval op het werk	1,7	0,6	2,6	0,8	1,7	1,8	0	2,7	3,7	1,0	0,9	2,6	0,4	1,9	1,7	0,8	1,0	1,2
3 Een verkeersongeval	3,1	3,6	2,7	3,9	3,4	2,0	2,6	3,4	1,7	2,7	1,2	3,6	4,0	3,8	2,9	3,4	3,0	4,2
4 Een ongeval thuis, in de vrije tijd of tijdens het sporten	3,9	3,5	4,2	8,3▲	3,6	2,8	7,7▲	3,6	5,1	4,3	2,7	3,6	2,6	3,4	3,7	3,4	4,4	3,1
5 Aangeboren	31,1	30,8	31,3	46,7▲	31,7	20,7▼	26,3	29,5	31,2	35,4	33,7	29,0	33,1	30,7	32,0	31,7	27,7	35,7
6 Anders	44,2	47,6	41,1	34,6▼	43,1	53,2▲	44,0	41,6	30,9▼	42,0	38,9	41,8	46,2	45,6	47,2	48,2	50,3	42,0
31d Zijn er de laatste 12 maanden aanpassingen verricht in uw werkplek of werkzaamheden? [N=23.300] [%]																		
1 Geen	87,2	84,8	89,3	91,6	87,0	84,6	90,5	86,2	89,5	88,7	90,4	87,8	84,9	88,2	85,9	87,0	85,5	86,8
31e Zijn er (verdere) aanpassingen nodig in uw werkplek of uw werkzaamheden in verband met uw gezondheid? [N=23.378] [%]																		
1 Geen	74,2	74,3	74,1	80,1	72,8	76,1	79,2	71,7	75,6	75,2	77,9	71,9	79,5	76,1	75,8	71,0	72,4	72,5
32a Ontvangt u een arbeidsongeschiktheidsuitkering? [N=23.873] [% ja]	3,0	2,6	3,4	1,9	2,4	7,4▲	3,5	5,2	3,6	2,1	2,3	3,9	1,3	2,7	2,5	3,4	2,7	1,7
33a Bent u in de afgelopen 2 jaar zwanger geweest of bent u momenteel zwanger? [N=10.341] [% ja]	13,0	13,0	--	5,8▼	16,0▲	0,06▼	10,4	12,7	21,3▲	13,0	7,2	9,6	16,3	15,9	14,2	10,9	12,6	11,9
33b Bent u door uw werkgever geïnformeerd over risico's op het werk in verband met de zwangerschap? [N=1.325] [% ja]	26,0	26,0	--	45,8▲	24,8▼	--	54,4	24,5	26,9	34,2▲	41,5	31,0	8,8▼	14,7▼	20,6	16,5▼	33,2▲	29,8
33c Zijn uw werkzaamheden aangepast naar aanleiding van risico's bij zwangerschap? [N=1.319] [% ja]	32,0	32,0	--	48,6▲	31,0▼	100	54,4	30,4	40,4	41,1▲	65,4▲	36,0	24,0	22,4▼	25,7	17,6▼	37,3	24,7
34 In hoeverre bent u tevreden met uw arbeidsomstandigheden? [N=23.894] [%]																		
1 Zeer ontevreden	4,8	5,2	4,5	5,6	4,7	4,9	3,7	4,8	4,1	5,6	5,6	3,9	3,7	5,6	4,4	4,0	4,5	5,6
2 Ontevreden	5,2	5,0	5,3	3,7	5,5	4,9	3,4	5,4	3,5	4,6	6,6	6,5	3,8	5,2	4,9	7,0	5,3	4,5
3 Niet ontevreden/niet tevreden	18,5	17,8	19,1	16,1	18,8	18,8	16,0	20,6	20,0	19,8	19,6	21,2	15,8	15,4	15,2	19,3	19,0	16,9
4 Tevreden	58,9	58,7	59,0	60,5	59,0	56,7	65,8	58,2	64,5	57,2	53,4	57,2	56,8	58,3	61,6	57,2	60,6	59,5
5 Zeer tevreden	12,6	13,3	12,0	14,1	12,0	14,7	11,1	11,0	7,9	12,8	14,7	11,1	19,9▲	15,4	13,9	12,5	10,6	13,4

TNO Kwaliteit van Leven

TNO Kwaliteit van Leven is een dienstverlenende organisatie voor het bedrijfsleven, de zorg en de overheid. Via vernieuwend, toegepast onderzoek werkt TNO aan het waarborgen en verbeteren van de gezondheid en het optimaal functioneren van mensen. Samen met haar klanten vertaalt TNO deze nieuwe kennis in praktische toepassingen.

TNO Kwaliteit van Leven onderscheidt haar activiteiten op vijf terreinen: Arbeid, Chemie, Preventie en Zorg, Pharma en Voeding. Arbeid houdt zich bezig met de innovatie van arbeid, organisatie en technologie, bevordering van de arbeidsparticipatie en versterking van het arbeidsbeleid. Met steeds als uitgangspunt de optimale inzet van mensen.

Arbeid

Polarisavenue 151
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

info-arbeid@tno.nl
www.tno.nl/arbeid

T 023 554 93 93
F 023 554 93 94

tno.nl

